

Skriftlig fremsættelse af forslag**Flemming Hansen (KF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven. (Forlængelse af perioden for § 48 E-beskatningen af visse lønmodtagere). (Lovforslag nr. L 72).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 3 [afstemning]:**Forespørgsel til udenrigsministeren [om dansk atomvåbenpolitik i efterkrigstiden, ikke mindst i perioden efter 1968].**

Af Gert Petersen (SF) og Keld Albrechtsen (EL). (Forespørgslen anmeldt 10/10 95. Fremme af forespørgslen vedtaget 24/10 95. Første del af forespørgslen (forhandlingen) foretaget 15/11 95. Forslag om motiveret dagsorden nr. D 5 fremsat 15/11 95 af Gert Petersen (SF) og Keld Albrechtsen (EL). Forslag om motiveret dagsorden nr. D 6 fremsat 15/11 95 af Kristian Thulesen Dahl (DF)).

Formanden:

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag om motiveret dagsorden. Der foreligger 2 dagsordensforslag.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 5 af Gert Petersen (SF) og Keld Albrechtsen (EL) (se forrige møde) forkastedes, idet 18 (SF, EL, Hans-Pavia Rosing (S) og Otto Steenholdt (V)) stemte for, 114 (S, V, KF, RV, FP, CD og DF) imod.

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 6 af Kristian Thulesen Dahl (DF) forkastedes, idet 23 (SF, FP, EL, DF og Otto Steenholdt (V)) stemte for, 103 (S, V, KF, RV og CD) imod.

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forespørgsel nr. F 1:**Forespørgsel til udenrigsministeren:**

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om mulighederne for at sikre de fire danske undtagelser som en del af forhandlingsresultatet på EU's regeringskonference i 1996?«

Af Keld Albrechtsen (EL) og Frank Aaen (EL). (Forespørgslen anmeldt 4/10 95. Fremme af forespørgslen vedtaget 12/10 95).

Formanden:

Vi venter lige et øjeblik, til tilstrækkelig mange er sivet ud af salen, så der kan blive lidt mere ro.

De mennesker, der skal ud af salen, bedes enten gå hurtigt ud af salen eller være meget stille.

Begrundelse**Keld Albrechtsen (EL):**

Der er mindst to grunde til, at den forespørgsel om de fire danske undtagelser, som vi har rejst her, er nødvendig – og faktisk i løbet af det sidste par døgn er blevet endnu mere nødvendig på baggrund af de meldinger, som er kommet fra EU's såkaldte refleksionsgruppe.

Den ene grund til, at forespørgslen er nødvendig, er, at to af de partier, som regeringen har tænkt sig at lave et nyt såkaldt nationalt kompromis sammen med, vil bruge regeringskonferencen i 1996 til at få fjernet de danske undtagelser eller så meget af dem, som de overhovedet kan komme igennem med.

Derfor må regeringen nødvendigvis tage stilling til spørgsmålet om opretholdelsen af de fire danske undtagelser. Det kommer regeringen ikke uden om.

Den anden grund er, at regeringspartierne lever i den illusion, at de fire danske undtagelser ikke vil komme til forhandling på EU's regeringskonference.

Uanset hvad der bliver indholdet i den danske regerings udspil, når det en dag kommer, er det jo vigtigt, at det bliver et realistisk udspil, der forholder sig til virkeligheden, så den danske forhandlingsposition ikke hviler på blotte

illusioner. For unionsmodstanderne er det ydermere vigtigt at få fastslået, at resultatet af de folkeafstemninger, som vi havde i 1992 og 1993, skal respekteres og skal respekteres fuldt ud. Det vil sige, at den danske regering må forhandle inden for det grundlag, som blev fastlagt ved folkeafstemningerne.

Regeringen kan efter min mening ikke på regeringskonferencen, der begynder i 1996, sige ja til nogen form for traktatændring, der svækker de danske undtagelser. Det har regeringen simpelt hen intet demokratisk mandat til at gøre.

Derfor håber jeg, at debatten i dag vil ende med, at et flertal her i Folketinget slår fast, at der ikke på regeringskonferencen kan sælges ud – hverken helt eller delvis – af de fire danske undtagelser.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): I Folketingets dagsorden af 21. februar i år fastslog Tinget, at hovedformålet med regeringskonferencen i 1996 er at sikre EU's udvidelse med de central- og østeuropæiske lande samt de baltiske lande. Folketinget opfordrede samtidig regeringen til i efteråret 1995 – det er nu – på grundlag af Maastricht-Traktaten og Edinburgh-Afgørelsen at optage forhandlinger med Folketingets partier om udformningen af et forhandlingsgrundlag for regeringskonferencen i 1996.

Regeringen har som bekendt siden den 9. oktober fulgt denne opfordring og har iværksat politiske drøftelser med alle Folketingets partier om udformningen af et dansk forhandlingsgrundlag for regeringskonferencen i 1996.

Der har siden den 9. oktober været en møderække, hvor partierne har haft lejlighed til at give deres synspunkter til kende om vigtige emner, f.eks. de institutionelle konsekvenser af udvidelsen, nærhed, åbenhed, forenkling og samarbejdet om retlige og indre anliggender.

Møderækken fortsætter. Regeringen vil med partierne også drøfte spørgsmålet om den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og om mulige ændringer inden for søjle 1, herunder beskæftigelse og miljø. Der er lagt op til intensive drøftelser mellem partier og regering. Det er regeringens umiddelbare hensigt, at forhandlingerne skal afsluttes omkring årsskiftet.

En del af debatten mellem regeringen og partierne vil givet komme til at dreje sig om Edinburgh-Afgørelsen med de fire danske forbehold. Disse forhandlinger vil jeg selv sagt her fra talerstolen ikke foregribe, men jeg vil gøre opmærksom på, at regeringskonferencen i 1996 ikke kommer til at dreje sig om de danske forbehold. Intet EU-land sætter spørgsmålstegn ved de danske forbehold, som de – ganske rigtigt – betragter som danske forbehold og dermed som spørgsmål, der alene vedrører Danmark. Det er derfor ikke et emne på regeringskonferencen.

Jeg synes, det er for navlebeskuende i den danske debat at gøre regeringskonferencen i 1996 til et spørgsmål netop om de danske forbehold. Hovedspørgsmålet på regeringskonferencen er, som det atter og atter er understreget, at skabe grundlag, fundament, for at gennemføre en udvidelse af EU med central- og østeuropæiske lande.

Ved Folketingets behandling af Maastricht-Traktaten og Edinburgh-Afgørelsen blev der indgået en politisk aftale. Der er enighed om, at Danmarks holdning til fire hovedelementer i Maastricht-Traktaten: borgerskab, Den Økonomiske og Monetære Union, fælles forsvarspolitik og fælles forsvar og retlige og indre anliggender blev fastlagt ved folkeafstemningen den 18. maj 1993. Den kan ændres og *kun* ændres gennem en ny folkeafstemning.

Hvad jeg har sagt her, betyder jo ikke, at der ikke emnemæssigt kan blive diskussion om sagsforhold, der vedrører de danske forbehold. Det siger sig selv, at det bliver der. Det fremgår jo også helt klart af regeringens udredning »Dagsorden for Europa«, der netop nævner, at der bliver diskussion om emner, der vedrører de danske forbehold.

Men det er fortsat sådan, at de danske forbehold er danske forbehold og kun vores.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Desværre må vi konstatere, at regeringen fortsætter sin strudsepolitik. Den tror ligesom strudsen, at hvis den stikker hovedet i busken, vil der nok ikke være nogen, der opdager den. Regeringen gentager ustandselig monotont påstanden om, at de fire danske undtagelser ikke kommer til forhandling på regeringskonferencen.

Det er nok desværre en påstand, regeringen vil blive ved med at gentage indtil den dag, hvor der foreligger et resultat af regeringskonferencen, som indeholder en afskaffelse eller svækkelse af flere af de danske undtagelser.

Regeringens synspunkt er virkelighedsfjernt og urealistisk og tjener til at føre regeringen frem til en forhandlingsposition, som set ud fra ethvert synspunkt – både ud fra et unionsmodstander- og endda også ud fra et unionstilhænger-synspunkt – vil placere Danmark i den elendigst tænkelige forhandlingsposition, nemlig en forhandlingsposition, der er betinget af en forkert analyse af virkeligheden.

Det står i dag klart for alle, der har sat sig ind i tingene, at i hvert fald to, måske tre af de danske undtagelser med sikkerhed kommer under kraftig beskyldning på regeringskonferencen. Det drejer sig om det danske nej til unionspolitik og overstatsligt retligt samarbejde, det drejer sig om spørgsmålet om militær- og forsvarspolitikken og den overnational sikkerhedspolitik, som bliver sat på dagsordenen, samt om unionsborgerskabet. Kun den fjerde undtagelse, nemlig det, der vedrører den fælles mønt, kan muligvis holdes ude af forhandlingerne, fordi man regner med, at der vil komme et krav fra Venstre og De Konservative om en særskilt folkeafstemning på dette område med henblik på at ophæve *den* danske undtagelse.

Men de tre andre danske undtagelser vil altså komme til forhandling på selve regeringskonferencen, og uanset hvor mange gange regeringen gentager dette litani med, at det ikke kommer til forhandling, ja, så vil det altså komme til forhandling.

Det skyldes i hvert fald tre ting, at det ligger sådan. For det første har et flertal af de lande, som er repræsenteret i den såkaldte refleksionsgruppe, stillet og støttet forslag, der bryder med de danske undtagelser.

Udspillet i Refleksionsgruppens seneste rapport er fyldigt omtalt i dagspressen i dag, og her dokumenteres det ganske klart, at Danmarks forbehold over for EU-samarbejdet på de retlige anliggender kommer under kraftigt pres. Et flertal i refleksionsgruppen mener, at i hvert fald en del af samarbejdet om retlige anliggender – det gælder bl.a. spørgsmålet om unionspolitiet – skal flyttes fra det mellemstatslige plan, hvor alle lande har vetoret, og over i den egentlige Union, hvor der altså gælder unionslovgivning med flertalsafstemninger osv.

Vi må også se i øjnene, at der ligger anbefalinger af, at der skal være en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik med en fælles såkaldt analyseenhed, altså forløberer for et egentligt EU-udenrigsministerium, som landenes udenrigspolitik på sigt skal flyttes over i. Der ligger forslag om, at man indfører afstemningsmodeller, hvor et eller to lande kan stemmes ned, og så får vi altså en overnational udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU.

Det er én af grundene til, at det er uundgåeligt, at undtagelserne kommer til debat på regeringskonferencen. Det ligger simpelt hen i det udspil, som kommer til at definere selve dagsordenen for regeringskonferencen, og som vil blive fastlagt på topmødet i næste måned, hvor den danske regering altså står handlingslammet over for realiteterne, fordi den ikke opererer på virkelighedens grund.

Den anden grund til, at det er uundgåeligt, at undtagelserne kommer under beskyldning, er det elementære faktum, at to af de partier, som regeringen ønsker at indgå et nyt nationalt kompromis med, nemlig Venstre og De Konservative, som kardinalpunkt har det krav, at undtagelserne skal ophæves.

Det er jo klart, at regeringen ikke vil kunne gennemføre et forlig med Venstre og De Konservative om et dansk forhandlingsudspil uden at give køb på undtagelserne. Ellers ville der jo ikke være nogen mening for Venstre og De Konservative i at gå ind i et sådant forlig, for det er jo det, der er hovedpunktet i deres forhandlingsposition.

Også på dette punkt hviler regeringens påstande om, at undtagelserne ikke indgår, altså på en fuldstændig illusion, for dette nationale kompromis kan ikke indgås, uden at undtagelserne sælges. Det er meget enkelt.

Den tredje og afgørende grund er, at regeringen selv er på vej med et udspil, der faktisk bryder med i hvert fald én af de danske undtagelser, nemlig undtagelsen vedrørende det fælles forsvar og Danmarks undtagelse med hensyn til at deltage i EU's Ministerråd vedrørende spørgsmål, der har forsvarspolitiske konsekvenser.

Her er regeringen allerede på vej ind i overvejelser om at acceptere en afstemningsmodel, hvor et eller to lande kan stemmes ned, samtidig med at der skal kunne vedtages fælles aktioner som såkaldt fredsskabende aktioner. Fredsskabende betyder på almindeligt dansk militære aktioner, hvor NATO eller Vestunionen – og det

er Vestunionen, der er interessant i denne her sammenhæng – låner FN's flag til at rejse ud i verden og foretage militære indgreb i konflikter.

Man kan mene om en sådan politik, hvad man vil, men man kan på ingen tænkelig måde bortforklare, at der er tale om militære operationer, som kan vedtages på opfordring fra EU's Ministerråd på en måde, så Danmark altså vil kunne stemmes ned – et eller to lande vil kunne stemmes ned.

Statsministeren var i går ikke i stand til i spørgetiden at dementere min påstand om, at det faktisk er sådan, at regeringen har accepteret denne model. Det var statsministeren ikke i stand til at afvise. Han ville ikke bekræfte det, men det skyldes, at han ligesom amerikanerne i atompolitikken har den permanente udtalelse, når man spørger ham om noget, at han hverken kan be- eller afkræfte. Regeringen har ingen politik og vil længst muligt opretholde det synspunkt, at den ikke har nogen politik.

Men realiteterne er altså, at regeringen på dette punkt har betrådt unionsglidebanen og allerede selv har lagt op til en svækkelse af den efter min mening meget, meget vigtige danske undtagelse vedrørende sikkerheds- og militærpolitik.

Alt i alt er der altså meget stor risiko for, at vi kommer til at opleve et nyt nationalt kompromis, som både vil sætte Danmark i den elendigst tænkelige forhandlingsposition og samtidig være en krænkelse af det resultat, som vi fik ved folkeafstemningerne i 1992 og 1993.

Jeg er bange for, at det ligger sådan, at der vil blive indgået et nationalt kompromis, hvor man for at have SF med accepterer, at de fire danske undtagelser bliver nævnt i udgangspunktet. SF har sagt, at partiet skal med i forhandlingsudspillet; det kommer det så nok. Desværre kan man frygte, at SF vil acceptere udspillet. For hvad vil konsekvensen være af det udspil? Ja, den vil være, at regeringen ikke vil blive forpligtet til at nedlægge veto imod et forhandlingsresultat – altså et slutresultat af regeringskonferencen – som medfører afskaffelse af et eller flere af de danske forbehold.

Det er denne konstruktion, som jeg er bange for er strikket sammen for at muliggøre et nyt nationalt kompromis, hvor både Venstre, De Konservative og SF kan være med, for SF kan på den ene side påstå, at undtagelserne jo er nævnt, og Venstre og De Konservative kan på den anden side fremhæve: Ja, de er godt nok nævnt af hensyn til SF, men det betyder ikke noget, for

det er kun i udgangspunktet, det er ikke i slutpunktet.

Det er den kabale, der er lagt. Og hvis jeg ikke har ret i den påstand, er det i hvert fald vigtigt at få dementeret i dag fra SF's og fra regeringens side, at det skulle være den kabale, man er ved at lægge, og at det er årsagen til, at regeringens udspil ikke kan fremlægges offentligt.

På den baggrund og for at få præciseret tingene skal jeg fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget opfordrer regeringen til under forhandlingerne på EU's regeringskonference – at sikre, at de fire danske undtagelser fastholdes uindskrænket,
– at fremsætte forslag om, at de fire danske undtagelser traktatfæstes, samt
– at nedlægge veto mod ethvert forslag, der fjerner eller svækker en eller flere af de fire danske undtagelser,
går Folketinget over til næste sag på dagsordenen.«

(Dagsordensforslag nr. D 7).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Ove Fich (S):

Man stiller sig selvfølgelig spørgsmålet: Hvorfor rejser Enhedslisten egentlig denne debat om de fire danske forbehold i dag?

Jeg tror, det er for at skjule, at Enhedslisten jo i virkeligheden er imod det, som er det helt centrale på regeringskonferencen, nemlig udvidelsen med de central- og østeuropæiske lande. Jeg tror, det er for at skjule, at Enhedslisten ikke ved, hvordan partiet skal forholde sig til en række forslag, som kommer på regeringskonferencen, nemlig forslag om at forbedre miljøet, lave en bedre beskæftigelsespolitik, lave mere åbenhed. Jeg tror, det er for at skjule, at virkeligheden er den, at selv om EU vedtog hele Enhedslistens program, ville Enhedslisten under alle omstændigheder anbefale et nej. Det er for at lægge røgslør ud over Enhedslistens egen mangel på politik på området.

Det undrer også noget, at vi skal høre, at Enhedslisten nu gerne vil forsvare de fire danske undtagelser. Det undrer noget på baggrund

af, at det jo ikke er mere end tre år siden, at Enhedslisten igen og igen sagde: Disse fire danske forbehold betyder ikke noget som helst.

Det hørte vi på møde efter møde. Vi fik at vide, at det var rent bluff og fiduser, og at det var fuldstændig ligegyldigt med de fire danske forbehold.

Nu er de pludselig blevet overordentlig vigtige. Nu er de blevet så vigtige, at de skal forsvares, ja, at de endog skal traktatfæstes.

Efter min mening er det en meget farlig vej at gå. Det at begynde at traktatfæste de fire danske forbehold er jo at opgive et stykke dansk suverænitet.

I dag er det således, at de andre lande har accepteret de fire danske forbehold, og det er Danmark og kun Danmark, der alene kan bestemme, hvor længe de skal fastholdes.

Hvis man gør, som Enhedslisten foreslår, vil det betyde, at alle 15 EU-lande i givet fald skulle være med i beslutningen, hvis et dansk forbehold skulle ophæves. Det ville være afgivelse af suverænitet. Bl.a. ville det jo forudsætte ratifikation i de 14 andre lande, hvis der skulle ske ændringer i de fire danske forbehold. Vi ønsker i modsætning til Enhedslisten ikke at afgive dansk suverænitet på dette område.

For os er det helt centrale på regeringskonferencen ikke spørgsmålet om de fire danske forbehold; det er spørgsmålet om udvidelse, det er spørgsmålene om beskæftigelse, miljø, arbejdsmarkedspolitik, åbenhed og nærhed.

Og på alle disse felter baserer vi vores politik på det grundlag, der én gang er fastslået her i Tinget, nemlig Maastricht-Traktaten og Edinburgh-Afgørelsen inklusive de fire danske forbehold. Og tillad mig en gang mere at erindre om, at ingen af de fire danske forbehold kan ændres uden en folkeafstemning, hvis det på et tidspunkt skulle være ønskeligt.

Jeg vil godt opfordre alle de øvrige partier i Folketinget til ikke igen og igen at spille vores tid i de kommende uger med diskussioner om de fire danske forbehold, for jeg synes, det er overordentlig vigtigt, at vi i stedet får lavet et slagkraftigt udspil til regeringskonferencen.

Det forslag til rapport fra refleksionsgruppen, som hr. Vesterdorf netop har udsendt for 2-3 dage siden, viser jo, at der desværre er et stykke vej igen, inden vi får opfyldt de danske ønsker. Derfor håber jeg, at partierne her kan stå sammen, således at vi kan få et godt udspil.

Jeg vil på vegne af Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Centrum-Demokraterne fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Folketinget fastslår, at hovedformålet med regeringskonferencen i 1996 er at sikre muligheden for EU's udvidelse med de central- og øst-europæiske lande samt de baltiske lande.

Folketinget konstaterer, at regeringen i overensstemmelse med Folketingets dagsorden af 21. februar 1995 har indledt forhandlinger – på grundlag af Maastricht-Traktaten og Edinburgh-Afgørelsen – med Folketingets partier om udformningen af et forhandlingsgrundlag til regeringskonferencen i 1996.

Folketinget går hermed over til næste sag på dagsordenen.«
(Dagsordenforslag nr. D 8).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Også dette dagsordensforslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er dybt beklageligt, at hr. Ove Fich forfølger regeringens strudsepolitik helt ud til det punkt, hvor han direkte opfordrer ordførerne til ikke at gå ind i debatten.

Hvis det er på den måde, EU-diskussionen skal foregå, må man sige, at det så er et spørgsmål om forhandlinger bag lukkede døre, og de vigtige spørgsmål, som ligger i denne debat, ønsker man ikke en debat om ude i befolkningen. Det må jo være sådan, man må forstå hr. Ove Fichs melding.

Så vil jeg sige, at hver gang vi fra unionsmodstandernes side rejser et spørgsmål om vigtige dele af regeringskonferencens dagsorden, så rejser hr. Ove Fich debatten om udvidelsen. Udvidelsen er ikke på dagsordenen på regeringskonferencen. Det fremgår jo klart af det papir, som refleksionsgruppen har vedtaget, og som er sendt over i en engelsk udgave, hvor der står, at udvidelsesforhandlingerne ikke kan begynde, før 1996-konferencen har konkluderet tilfredsstillende. Succesen af udvidelsen forudsætter først en succes på regeringskonferencen vedrørende stemmevægte, fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, unionspoliti osv., osv.

Udvidelsen kommer vi måske til at diskutere en dag, hvis det ulykkelige skulle ske, at regeringskonferencen ender med, at man får gennemført en ny Unionstraktat, men det ligger langt ude, og det er ikke på dagsordenen. Det,

som er på dagsordenen, nemlig en ophævelse af de fire danske undtagelser, vil regeringen ikke diskutere, men man vil gerne diskutere alt muligt andet, som der ikke er nogen mulighed for at få på dagsordenen. Sådan er realiteterne. Det er udenomssnak!

Og så vil jeg blot tilføje vedrørende udvidelsen med Østeuropa: Enhedslisten har klart, stjerneklart, meldt sin politik ud. Vi har haft en hel folketingsdebat, hvor Enhedslisten blev udspurgt om det spørgsmål, men jeg skal gerne gentage disse ting for hr. Ove Fich ved enhver lejlighed, og der hersker ingen uklarheder på det punkt.

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl og derefter hr. Ove Fich for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Ove Fich undrede sig over, at Enhedslisten mener, at forbeholdene nu skulle være vigtige, hvor de tidligere var helt uvigtige. Og jeg kan selvfølgelig have noget af den samme undren over den måde, man argumenterer på, og som hr. Ove Fich lægger op til. Men jeg kunne godt tænke mig at høre, om hr. Ove Fich mener, at de såkaldte forbehold er vigtige.

For sagen er jo, at hvis vi tager f.eks. det retlige område, hvor vi nu har stående, at vi kun kan gøre det retlige samarbejde til et overstatsligt samarbejde, hvis Danmark er enig i det, så fremgår det jo også af Maastricht-Traktaten, at det jo allerede er sådan i Maastricht-Traktaten. Hvis ikke Danmark er enig i, at det skulle være et overstatsligt samarbejde i forhold til Maastricht-Traktaten, så kunne det heller ikke blive det, for alle lande skal, som det fremgår af Maastricht-Traktaten, være enige, for at det retlige samarbejde kan overgå fra at være et mellemstatsligt til et overstatsligt samarbejde.

Det vil sige, at de andre EU-lande har den samme mulighed for at sige nej til et overstatsligt samarbejde på det område, som Danmark har, og det har vi så fået skrevet i Edinburgh-Aftalen endnu en gang, og det kan vi jo så være glade for.

Men mener Socialdemokratiet, at f.eks. det punkt er meget, meget vigtigt? For så rejser det jo selvfølgelig en debat om, hvordan Socialdemokratiet vil opretholde det område som et mellemstatsligt samarbejde fremover.

Hr. Ove Fich nævner, at vi kun kan lave de her forhold om, hvis der afholdes folkeafstemning i Danmark. Det er jeg selvfølgelig meget tilfreds med at hr. Ove Fich allerede nu pointerer i debatten. Men hvis nu regeringen i sit forhandlingsoplæg til regeringskonferencen, eventuelt sammen med andre partier, allerede her lægger op til diskussioner om de fire områder, som er nævnt i Edinburgh-Aftalen, mener hr. Ove Fich så ikke, at det følger deraf – med hr. Ove Fichs bemærkning om folkeafstemning – at man så bør have en folkeafstemning i Danmark, inden man går til regeringskonferenceforhandlinger?

Altså hvis regeringen og hvis Danmark skal lægge op til at diskutere et eller flere af de fire områder, der er nævnt, allerede på regeringskonferencen, så er det for sent at holde en folkeafstemning i Danmark, når resultatet er kendt fra regeringskonferencen. Så skal man jo gøre det inden og spørge befolkningen om, hvorvidt det er i orden, at man fra dansk side debatterer de her emner.

Formanden:

Hr. Ove Fich for en kort bemærkning og derefter hr. Klaus Hækkerup for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Det kunne jo være en interessant diskussion, hvem der fører mest strudsepolitik. Jeg hørte jo ikke, hvad Enhedslistens holdning var til udvidelsen med Central- og Østeuropa. Jeg fik at vide, at det lå ganske klart, men det blev bare ikke sagt, men man ville gerne sige det, hvis man blev opfordret til det. Hermed opfordringen.

Jeg vil da også gerne vide, om man vil stemme for mere miljøregler, om man vil stemme for nærhedsprincip, åbenhed. Det er jo de ting, der er de centrale i diskussionen for nuværende.

Så omkring forbeholdene, og det siger jeg til hr. Kristian Thulesen Dahl: Jeg synes, de er vigtige, jeg synes, de er overordentlig vigtige. Vi har altid ment, der var substans i dem, og derfor mener vi selvfølgelig, at der skal endnu en folkeafstemning til, hvis et eller flere af dem i givet fald skal ophæves.

Hvad var substansen i disse fire forbehold? Det var jo i virkeligheden, at vi traf nogle beslutninger om, hvad vi ville gøre i en bestemt

situation, der kunne opstå, herunder f.eks. i søjle 3, det retlige samarbejde. Der ligger der en dansk holdning. Den ligger klar i Edinburgh-Afgørelsen, og herom hersker der ingen tvivl. Så dermed håber jeg, jeg har besvaret hr. Kristian Thulesen Dahls spørgsmål.

Formanden:

Hr. Klaus Hækkerup og derefter hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt spørge hr. Keld Albrechtsen, om Enhedslisten nu også har gjort sig helt klart, hvad deres forslag om, at de fire forbehold skal indskrives i Traktaten, indebærer.

Hvis nu man er i den situation, at de rent faktisk bliver indskrevet i Traktaten, at Traktaten derefter bliver forhandlet færdig, at den bliver sendt til ratifikation i samtlige medlemslande, og at et eller flere medlemslande forkaster den nye traktat bl.a. under henvisning til de fire forbehold, hvad er så retstilstanden?

Ja, så er retstilstanden den, at vi er tilbage i den nuværende aftale, bortset fra det, man har forkastet. Og det vil sige, at så har de pågældende lande forkastet de fire forbehold på Danmarks vegne. Derfor synes vi, at det er en ualmindelig dårlig idé at søge de fire forbehold indskrevet i Traktaten. Jeg synes faktisk også, at det burde selv Enhedslisten kunne forstå.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning, og så hr. Kristian Thulesen Dahl, og så tror jeg snart, vi skal tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige ganske kort til hr. Ove Fich, for at hans afledningsmanøvre ikke skal afspore hele debatten: Enhedslisten vil opfordre befolkningerne i de lande, der søger optagelse i EU, til at stemme nej til unionsmedlemskab, ligesom vi gjorde i forhold til Sverige, Norge, Finland og Østrig, for vi mener ikke, at det tjener nogen til gavn at være medlem af denne union. Det er vores synspunkt. Vi støtter unionsmodstanderne, ikke alene i vores eget land, men, da vi går ind for international solidaritet, naturligvis også i vore nabolande.

Jeg tror ikke, at det kan siges mere klart, og jeg forstår ikke, hvorfor hr. Ove Fich ved enhver

lejlighed og hver gang, vi har en debat om alt muligt andet, bliver ved med at gentage sit spørgsmål.

Han spørger, om vi vil være med til bedre miljøregler. Hr. Ove Fich har åbenbart ikke bemærket – men han var jo også i udlandet den dag, der var folketingsdebat om det – at Enhedslisten faktisk har fremsat et beslutningsforslag om sikring af miljøgarantien i EU-Traktaten. Det er et klart, enkelt og fornuftigt forslag, som alle burde kunne støtte, men som der desværre ikke var opbakning til fra regeringens side; man ønskede ikke en sikring af miljøgarantien.

Så vidt disse spørgsmål.

Så vil jeg håbe, at vi kan vende tilbage til det, som er dagsordenspunktet i dag, nemlig de fire danske undtagelser.

Hr. Klaus Hækkerup spørger, om det ikke er risikabelt at bede om at få disse undtagelser traktatfæstet. Problemet er jo, at vi faktisk ikke mener, at disse undtagelser eksisterer reelt. Vi mener ikke, at de er sikret. Det har vi aldrig stemt vi også imod i 1993, selv om disse undtagelser er nævnt i en aftale, som kaldes Edinburgh-Aftalen. De fire undtagelser eksisterer som et løfte til den danske befolkning – et løfte, som regeringen står inde for over for befolkningen. Derfor har vi naturligvis krav på, at det, man har lovet, bliver traktatfæstet.

Men det er da muligt, at de andre lande siger: Vi vil ikke acceptere de fire danske undtagelser, når nu danskerne forlanger, at vi virkelig skal stå ved det. Jamen så vil vi da ikke være med, for vi vil da have, at alle unionens lande skal tvinges ind i det fælles militær, der kommer en dag, skal tvinges ind i den fælles mønt osv.

Men det er ikke os, der har fremkaldt det problem. Vi kræver bare sikkerhed for det, man har lovet befolkningen.

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning, dernæst hr. Ove Fich, og herefter er det fru Charlotte Antonsen som ordfører.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg synes, at hr. Ove Fich i sit ordførerrindlæg var meget mere klar, end da han skulle svare mig for et øjeblik siden. I ordførerrindlægget hed det nemlig, at hvis man rørte ved et af de her fire områder, hvor vi siger, Danmark har forbe-

hold, så kræver det folkeafstemninger. Så kræver det, at de bliver ændret ved en folkeafstemning. Det synes jeg er godt og fornuftigt.

Så spørger jeg hr. Ove Fich: Hvis nu man så allerede i regeringens oplæg til regeringskonferencen ændrer eller diskuterer de her områder, bør vi så ikke i respekt for netop det, hr. Ove Fich sagde om, at tingene kun kunne ændres ved folkeafstemning, holde en vejledende folkeafstemning inden regeringskonferencen om, hvorvidt man skulle debattere de her områder, eventuelt lægge op til ændringer af de her forbehold? Det svarede hr. Ove Fich ikke på.

Den anden ting, jeg gerne vil høre hr. Ove Fich om, er, når vi så taler om substansen i de her såkaldte forbehold: Er det ikke rigtigt, at svenskerne har tiltrådt Maastricht-Traktaten uden såkaldte forbehold? Og er det ikke rigtigt, at der i Sverige, hvis svenskerne skal tiltræde ØMU'ens tredje fase, skal være en ny beslutning i Sverige om, hvorvidt de ønsker at tiltræde ØMU'ens tredje fase? Kan hr. Ove Fich ikke svare på, om det er rigtigt? Det er jo sådan, landet ligger.

Det betyder jo reelt, at vi også her i Danmark, uanset hvad vi havde skrevet i en Edinburgh-Aftale, havde mulighed for selvstændigt at træffe en ny beslutning om, hvorvidt vi ønskede at deltage i ØMU'ens tredje fase. Og det viser selvfølgelig lidt af hulheden i al den debat, vi har haft i Danmark, hvor man jo har gjort sig til talsmand for, at vi har egentlige forbehold.

Vi har nogle rettigheder til at sige nej på nogle områder. De rettigheder havde vi jo allerede i forbindelse med Maastricht-Traktaten. Det nye og det afgørende og det gode ved Edinburgh-Aftalen og den diskussion, der var omkring den, var jo så netop, at man indefra forpligtede sig til, at når tingene skulle ændres, skulle det ske ved en folkeafstemning. Man forpligtede sig fra politisk hold til at spørge befolkningen, men det er jo dér, hvor der virkelig er flugt fra de ting, man har lovet tidligere. Og det er jo hele problemet ved den debat, vi har omkring de fire såkaldte forbehold.

Formanden:

Hr. Ove Fich og derefter fru Charlotte Antonsen.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg sige:

Punkt 1. Jeg vil ikke blande mig i den interne svenske debat om det punkt, der her bliver rejst.

Punkt 2. Det er min opfattelse, at Danmark kan blande sig i alle diskussionerne på regeringskonferencen, også de steder, hvor der er danske forbehold. Men det ændrer jo ikke noget ved, at hvis der på et tidspunkt skal ske ændringer i de danske forbehold, skal der naturligvis være folkeafstemning i Danmark.

Og så til hr. Keld Albrechtsen, som jo altså desværre ikke må få ordet til en kort bemærkning nu, men jeg er sikker på, at hr. Keld Albrechtsen vil få det senere, vil jeg gerne sige: Hr. Keld Albrechtsen krøb udenom. Det centrale spørgsmål er: Vil Enhedslisten være med til at ratificere udvidelsen med central- og østeuropæiske lande den dag, det måtte stå på dagsordenen her i Folketinget – ja eller nej?

Vi Enhedslisten stemme ja til f.eks. et forslag om, at miljøspekterne skal ind på alle dele af Maastricht-Traktaten, altså på landbrugsområdet, transportområdet osv.?

Og så til sidst må jeg undre mig lidt over, at hr. Keld Albrechtsen kan sige, at forbeholdene er ikkeeksisterende, men man vil alligevel sikre dem. Jeg har ikke før oplevet, hvorledes man sikrer noget, man ikke mener eksisterer.

Charlotte Antonsen (V):

Venstre er tilfreds med udenrigsministerens afvisning af at gøre forsøg på at sikre, at de danske undtagelser bliver en del af den kommende EU-Traktat.

Når Danmark ikke rejser spørgsmålet på regeringskonferencen, er der selvfølgelig heller ikke andre lande, der vil gøre det, og dermed er der for os at se ingen risiko for, at undtagelserne bliver traktatfæstede.

Det ville da også være et helt absurd krav at bede om en traktatfæstelse af de danske undtagelser. De danske undtagelser er et dansk anliggende. De danske undtagelser kan ændres ensidigt på dansk initiativ, og det er væsentligt at fastholde. De danske undtagelser kan ændres ved en dansk folkeafstemning.

Hvis undtagelserne, som Enhedslisten lægger op til, skulle traktatfæstes, ville vi komme i den absurde situation, at man først skulle holde en folkeafstemning her i landet, om man fortsat ønskede at have de fire forbehold, og derefter skulle man så se, at alle de andre lande skulle ratificere denne ændrede danske opfattelse. Jeg tror ikke, at det er et ønske, som danskerne deler med Enhedslisten, at man skal have en så kompliceret procedure. Det, der er det unikke ved undtagelserne, er, at de er ensidigt danske.

På den anden side vil jeg sige, at der ikke skal være tvivl om, at Venstre selvfølgelig står ved det løfte, vi gav danskerne op til afstemningen i 1993. Vi vil ikke gå videre i EU-samarbejdet om forsvar, fælles mønt, det retlige samarbejde og unionsborgerskabet, før danskerne er blevet spurgt ved en folkeafstemning.

Til gengæld vil vi så opfordre regeringen til at glemme alt om undtagelserne, mens regeringsforhandlingerne står på, og det kan jeg forstå at hr. Ove Fich er enig i. Så det glæder mig da, at man har rykket sig lidt på det punkt i regeringen, så man altså nu føler sig fuldstændig frigjort af de danske undtagelser, så længe man sidder ved regeringsbordet på konferencen.

Det, der selvfølgelig er væsentligt for Danmark ved den regeringskonference, der starter ved nytår, er, at vi medvirker til at sikre, at EU-Traktaten bliver bedst mulig set fra et dansk synspunkt.

Og for Venstre at se er det klart i dansk interesse, at vi har et effektivt europæisk samarbejde, og vi mener også, det er i dansk interesse, at Unionen tilpasses de nye opgaver, der trænger sig på. Det er vigtigt for os, at det, man arbejder for, for det første er udvidelsen; det har vi før diskuteret her i salen. Men der er for Venstre at se også andre emner, der trænger sig på ved regeringskonferencen, først og fremmest en fælles forsvarspolitik.

Det er en ejendommelig situation at stå i: Vi har krig i Europa, i Jugoslavien, men vi har ikke fundet sammen i de europæiske lande om en fælles forsvarspolitik – og det i en tid, hvor amerikanerne har trukket følehornene til sig. Selv om vi naturligvis stadig væk har NATO-samarbejdet, som skal sikre stabilitet over Atlanten, må vi naturligvis inden for dette NATO-samarbejde have et fælles forsvarssamarbejde i Europa.

Et andet område, der er væsentligt, er en styrkelse af flygtninge- og politisamarbejdet. Der er som bekendt uro både syd og øst for os. Der er stigende mafiaproblemer, bl.a. østfra, og derfor mener vi, at det også må være et punkt, man tager op på regeringskonferencen, og hvor det gælder om at styrke samarbejdet. Venstre ser gerne, at dele af det retlige samarbejde bliver flyttet fra søjle 3, som er mellemstatsligt, over i det egentlige EU-samarbejde i søjle 1.

Et tredje punkt, der er vigtigt, er, at vi får klargjort, hvad de individuelle rettigheder for borgerne i EU er. Og det er så unionsborgerskabet. Vi synes faktisk, at det er en god idé, at man

i den kommende traktat understreger, at der er nogle individuelle rettigheder, som man som borger i Unionen har – naturligvis i forlængelse af det nationale borgerskab.

Jeg har allerede nævnt tre af undtagelserne, som vi mener det er vigtigt at man bevæger sig væk fra i forbindelse med regeringskonferencen, fordi det faktisk er i dansk interesse, at unions-samarbejdet bliver styrket på disse områder.

Det fjerde punkt, den fælles mønt, er ikke til debat på regeringskonferencen. Det ligger fast, at den skal træde i kraft senest i 1999, og derfor er vores undtagelse på det punkt også for os at se absurd. Den er ikke tidssvarende.

Hvis jeg skal konkludere om regeringskonferencen set fra Venstres synspunkt, er netop de områder, hvor Danmark har undtagelser, særdeles vigtige i EU-samarbejdet. EU er og har altid været et politisk samarbejde, og derfor ser vi frem til forbedrede muligheder for at føre en europæisk politik efter traktatrevisionen.

Regeringen har ved flere lejligheder lagt op til en åben debat, og vi er enige i, at en åben debat om EU er væsentlig. Det, vi savner, er, at regeringen sætter gang i debatten. Det er korrekt, som der står i det dagsordensforslag, som hr. Ove Fich lige har læst op, at forhandlingerne er gået i gang mellem partierne, men det, der gør disse forhandlinger noget ejendommelige i forhold til forhandlinger, man i øvrigt fører i dette hus, er, at der ikke foreligger et udspil til forhandlinger. Og når der ikke foreligger et udspil fra regeringen til forhandlinger til EU-regeringskonferencen, er det altså ikke noget, der befordrer en god debat.

Så vi vil kraftigt opfordre regeringen til at skynde sig at finde sammen og fremlægge et regeringsforslag til forhandlingerne – et regeringsudspil, som vi så kan diskutere i åbenhed både mellem partierne, men også nok så meget med befolkningen.

Det er også vigtigt for debatten, at regeringens holdning til undtagelserne kommer frem. Jeg finder det helt ejendommeligt, at man sagde ja til det, der er blevet de danske undtagelser i 1992. Der sagde man ja til den fulde og hele Maastricht-Traktat fra regeringspartiernes side. I 1993 sagde man ja til Traktaten med de fire SF-undtagelser, og så står vi her 2 år efter i 1995, og man har stadig ikke kunnet tage stilling til noget som helst vedrørende de fodnoter, som man fik ind i huj og hast i løbet af et år i første omgang. Det er ødelæggende for den danske debat, at danskerne ikke aner, hvad regeringen

agter at foretage sig med de her undtagelser. Så der mener vi også, at regeringen må spille ud.

Folkeafstemningen har jo været diskuteret meget. Venstre – og det er også fremgået tidligere her i salen – er meget forhippet på at få en hurtig dansk folkeafstemning om de danske forbehold. Vi mener, at forbeholdene er en møllesten om halsen på Danmark, når vi taler om dansk indflydelse i europæisk politik. Derfor så vi gerne en folkeafstemning om undtagelserne, og det kunne man jo så foretage, efter at regeringskonferencen er afsluttet, og så for vores skyld gerne medtage traktatændringer, så man tog en fælles folkeafstemning både om undtagelser og traktatændringer.

På det punkt med hensyn til afstemningerne er vi dog åbne for andre modeller. Det er ikke afgørende for os, om man laver flere afstemninger om undtagelserne eller en samlet afstemning. Det, der er afgørende for os, er, at vi tager fat på at afskaffe forbeholdene, og at vi gør det i en fart.

Med hensyn til den af hr. Ove Fich stillede dagsorden kan Venstre stemme for.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen, derefter hr. Ove Fich, og så hr. Steen Gade og hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er ganske enig med fru Charlotte Antonsen på ét punkt, nemlig at regeringen bliver nødt til at tage stilling til spørgsmålet om de fire danske undtagelser.

Venstres melding er jo ganske klar: de skal væk. Det kan vist ikke siges tydeligere, end fru Charlotte Antonsen sagde det. Derfor vil jeg godt spørge hr. Ove Fich: Hvad bliver regeringens svar til Venstre? Når der skal forhandles om det danske udspil, hvad bliver regeringens svar? Hvad bliver Socialdemokratiets svar? Vil man sige ja til et forhandlingsudspil, der tillader, som fru Antonsen sagde det, at vi bevæger os væk fra tre af undtagelserne? Vil regeringen sige ja til det? Eller vil regeringen sige til Venstre: Det bliver ikke grundlaget for den danske forhandlingsposition. Grundlaget for den danske forhandlingsposition er, at undtagelserne bliver opretholdt hele vejen igennem.

Det spørgsmål mener jeg ikke regeringen kan komme uden om at besvare, og nu vil jeg gerne stille det direkte til hr. Ove Fich.

Formanden:

Hr. Ove Fich og derefter hr. Steen Gade.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg hader at blive fejl citeret. Fru Charlotte Antonsen sagde, at jeg havde sagt, at vi ville glemme de danske forbehold under forhandlingerne. Det sagde jeg ikke. Tværtimod står vi ved de danske forbehold under forhandlingerne, naturligvis.

Det, jeg sagde, var, at vi vil blande os i alle debatterne, og det er naturligvis en ganske anden sag, så det vil gerne have at fru Charlotte Antonsen skriver sig bag øret.

Dermed har jeg også besvaret hr. Keld Albrechtsens spørgsmål, for så vidt angår Socialdemokratiets forhold til de fire danske forbehold. Og så vil jeg gerne minde hr. Keld Albrechtsen om, at jeg stadig væk ikke har fået svar på, hvorvidt Enhedslisten vil ratificere en udvidelse med de central- og østeuropæiske lande. Jeg glæder mig meget til svaret.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Når jeg hører fru Charlotte Antonsen i dag, så vil jeg sige så tydeligt, som det kan siges, at set fra vores stol så er Venstre en uhyre belastning i EU-politikken og en uhyre belastning i de forhandlinger, vi går ind i om at lave et dansk udspil.

Hvad sagde fru Charlotte Antonsen i sit indlæg? Hun sagde:

Punkt 1. Vi skal forhandle på regeringskonferencen, sådan at forbeholdene bliver ophævet.

Punkt 2. Regeringen skal glemme alt om forbeholdene under forhandlingerne.

Jeg skal sige stjerneklart, at sådan kan det ikke blive. Og det er så Venstres valg. Det kan ikke blive sådan med SF. Det er fuldstændig skråsikkert. Og så må Venstre tage stilling til – det må regeringen jo altså også – hvem det er, man vil alliere sig med. Men jeg går da ud fra, at regeringen ikke kan alliere sig med nogen, der opfører sig så utroværdigt i EU-politikken, som Venstre har gjort.

Og dermed kommer jeg så til den anden bemærkning, som fru Charlotte Antonsen havde. Det var noget med, at Venstre ville stå ved et løfte. Nu synes jeg, at jeg i hvert fald har nogle erfaringer med, hvad Venstre vil stå ved. Da vi vedtog det nationale kompromis, stod der – og det var der syv partier, herunder Venstre, der

gik ind for – at denne politik, herunder undtagelserne, er en ny og langsigtet politik. Ny og langsigtet! Der var ikke gået 6 måneder, inden Venstres formand definerede »ny og langsigtet« som, at det er under 6 måneder. Derefter skulle det ophæves.

Det er grundlæggende utroværdigt, og Venstre har opført sig utroværdigt. Jeg vil advare Venstre mod at fortsætte, og hvis de gør det, så kan der ikke laves en ny aftale, hvor Venstre er med. Det ville nok også være bedst for debatten i Danmark, om det var sådan.

Formanden:

Hr. Frank Aaen og derefter fru Elisabeth Arnold.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Fru Charlotte Antonsen var inde på Venstres ønsker om et stærkt fælles forsvar, og det havde vi faktisk en lille debat om her i salen forleden. En debat med forslag fra Enhedslisten om, at det skulle vedtages her i Tinget, at EU ikke skal blive nogen atommagt. I den debat kom det frem fra Venstres ordfører, hr. Jens Kirk, at et fælles stærkt forsvar for Venstres vedkommende kunne indbefatte atomvåben, og derfor vil jeg gerne spørge fru Charlotte Antonsen, om hun er enig med hr. Jens Kirk i, at det fælles EU-forsvar kan omfatte atomvåben.

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold, derefter hr. Kristian Thulesen Dahl, fru Charlotte Antonsen og hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Charlotte Antonsen synes at være fuldstændig påvirket af hændelser i tiden, det være sig fortid og nutid og formentlig også fremtid, når hun ustandselig fremturer med, at det er mærkeligt, at man i 1992 fra nogle partiers side gik ind for Maastricht-Traktaten, og i 1993 så ville man pludselig have nogle forbehold med.

Det er et eller andet hukommelsestab, som fru Charlotte Antonsen og måske også flere andre borgerlige politikere har fået. Der skete faktisk noget mellem 1992 og 1993: Den danske befolkning forkastede simpelt hen Maastricht-Traktaten.

Den daværende regering stod med fletningerne i postkassen og kunne intet gøre. Den stod

med et forkastet resultat og stod foran en eller anden meget vanskelig opgave, som skulle løses i forhold til vores EU-samarbejde. Hvad skete der så? Jo, der var fornuftige, kloge og handlekraftige politikere her i Folketinget, som gik ind og forhandlede nogle danske forbehold igennem, som derefter blev vedtaget af den danske befolkning i 1993. Og det var en anden regering – og ikke den fuldstændig fandangoansvarsløse måde, som Venstre handlede på i forbindelse med det afslag, der var i 1992.

Jeg synes, det er beklageligt, at Venstre intet har lært og åbenbart heller intet husker.

Formanden:

Hr. Kristian Thulesen Dahl og derefter fru Charlotte Antonsen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Ja, se det er jo til en debat som den her, vi mangler regeringens udspil til regeringskonferencen. For det står jo lysende klart nu, at regeringen åbenbart sigter – så vidt man kan forstå alle signaler – mod at lave forlig op til den kommende regeringskonference med et parti, som føler, at det ikke kan gå hurtigt nok på nogle områder i EU-samarbejdet, som ønsker større integration, når det drejer sig om den økonomiske fælles politik, som ønsker større integration, når det drejer sig om det retlige samarbejde, og som ønsker at udbygge og integrere EU i stadig større takt på stort set alle områder.

Så mangler vi jo virkelig nogle meldinger fra de tre regeringspartier og fra regeringen: Er det den linje, som regeringen ønsker at følge? Eller mener regeringen reelt, at det bliver et problem i løbet af kun ca. 1 måned at lave et forlig om det danske udspil til den kommende regeringskonference sammen med partiet Venstre? Det synes jeg egentlig de pågældende partier og i særdeleshed selvfølgelig regeringen skylder os nogle svar på.

Så kunne jeg godt tænke mig at stille fru Charlotte Antonsen det spørgsmål, når det så drejer sig om en kommende folkeafstemning eller folkeafstemninger efter en kommende regeringskonference – fru Charlotte Antonsen nævner nemlig, at der er mulighed for flere modeller, og det er der jo selvfølgelig – men det kunne jo være rare at vide, hvad det er for en model, Venstre foretrækker. Ønsker Venstre, at man efter regeringskonferencen har sådan en en bloc-afstemning, hvor man tager en samlet

afstemning, dels om resultatet af regeringskonferencen og så om de her fire såkaldte forbedhold?

Eller vil Venstre være med på en model med særskilte folkeafstemninger, der giver befolkningen en chance for at sige ja til noget, men nej til noget andet? Det er jo den eneste fair måde, vi kan stille befolkningen spørgsmålene på, så vi ikke igen bare får en diskussion om for eller imod det samlede EU-samarbejde, men en diskussion om indhold og substans, hvor befolkningen kan tage særskilt stilling til de enkelte spørgsmål.

Derfor synes jeg, det ville være interessant, hvis Venstre også kunne melde klart ud på det område frem for blot at sige, at man er åben over for alle mulige forskellige modeller.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Ove Fich mente ikke, jeg havde hørt, hvad han sagde. Det mener jeg ikke er korrekt, men jeg vil da godt spørge hr. Ove Fich, hvad hr. Ove Fich mener, når hr. Ove Fich siger, at man fra dansk side selvfølgelig skal blande sig i debatten på regeringskonferencen, uanset hvad der kommer op. Mener Socialdemokratiet, at det at blande sig i debatten, når det drejer sig om emner, der berører de danske undtagelser, betyder, at man skal læse op af undtagelserne? Eller skal man sige, hvad man mener er i dansk interesse, uanset om undtagelserne bliver berørt af den holdning, der ligger til grund for udtalelserne?

Hvis det er det sidste, der er tilfældet fra Socialdemokratiets side – altså at man skal forhandle ud fra danske interesser – ja, så kalder jeg det: Glem alt om undtagelserne! Det kan godt være, hr. Ove Fich udtrykker sig på en anden måde, men jeg mener alligevel, vi er enige. Vi er i hvert fald for mig at se enige.

Hr. Steen Gade gør et stort nummer ud af den langsigtede politik. Nu er der altså gået 3 år, siden vi gennemførte de undtagelser, og det, jeg tillod mig at gøre opmærksom på heroppefra – det er også til fru Elisabeth Arnold – er, at det tog os et år at indføre de fire undtagelser, og nu har det foreløbig taget os 3 år at komme af med dem, og jeg synes, 3 år er lang tid.

Det er også langsigtet politik, specielt i en tid, hvor Europa er så stærkt under forandring, som tilfældet er nu, så hvornår har fru Elisabeth Arnold fået nok af undtagelserne, og hvilken holdning har fru Elisabeth Arnold i øvrigt til

undtagelserne? Skal vi overhovedet af med dem, eller er de et gode for Danmark? Det er vigtigt for Venstre at understrege, at vi faktisk mener, undtagelserne er en ulempe for Danmark og ikke en fordel.

Hr. Frank Aaen spurgte om a-våben. Som bekendt er a-våben et væsentligt led i NATO's forsvarspolitik, og da EU's forsvarspolitik er en del af NATO's forsvarspolitik, accepterer vi a-våben.

Op til sidst til hr. Thulesen Dahl: Jeg foreslog i min ordførertale, at vi tog en afstemning en bloc, men jeg sagde samtidig, at man kunne se på andre muligheder for folkeafstemninger. Det vil jeg lade komme an på, hvad partierne kan blive enige om, for det er jo en sag, hvor vi gerne skulle have flere partier med til at afskaffe undtagelserne.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Ove Fich sagde at Socialdemokratiet ikke vil acceptere fru Charlotte Antonsens krav om, at man skal bevæge sig væk fra de fire danske undtagelser under forhandlingerne på regeringskonferencen, og fru Charlotte Antonsen fulgte selv dette helt afgørende spørgsmål op.

Så derfor vil jeg spørge hr. Ove Fich: Vil regeringen og Socialdemokratiet – hr. Ove Fich kan jo svare på Socialdemokratiets vegne – acceptere at indgå forlig med Venstre på de betingelser, fru Charlotte Antonsen stiller, nemlig at når de emner, som berører de fire danske undtagelser, behandles, så skal regeringen være indstillet på at bevæge sig væk fra de fire undtagelser? Eller vil regeringen og Socialdemokratiet fastholde den position, at man ikke kan bevæge sig væk fra de fire undtagelser? Det er det afgørende spørgsmål i debatten, og jeg håber meget, hr. Ove Fich vil besvare det.

Jeg vil også gerne spørge hr. Ove Fich: Vil Socialdemokratiet acceptere at gå i forhandlinger med et parti, der i ramme alvor mener, at EU skal være en atomvåbenmagt? Vil Socialdemokratiet acceptere det, eller vil Socialdemokratiet meddele Venstre, at sådanne tanker end ikke kan komme på forhandlingsbordet? Det ligger jo uden for enhver almindeligt fattelig menneskelig fornuft, at man kan forestille sig at skulle gøre EU til atomvåbenmagt. Det kan kun foregå inde i hovedet på medlemmer af partiet Venstre. Jeg håber og tror, at Socialdemokratiet her i dag vil benytte lejligheden til at sige: Dette bliver ikke en del af det danske udspil, det bliver

aldrig accepteret fra Socialdemokratiets side. Jeg håber, hr. Ove Fich vil gå herop og melde det meget klart ud.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Charlotte Antonsen gjorde temmelig meget ud af at forklare, at de fire danske forbehold efter Venstres opfattelse var skadelige for Danmark, og jeg kan se, at fru Charlotte Antonsen nikker, så det mener hun stadig væk.

Men så vil jeg gerne spørge fru Charlotte Antonsen rent ud: Hvis det nu viser sig, at regeringskonferencen giver et resultat, som ikke på nogen måde anfægter de danske forbehold, vil Venstre så anbefale et nej ved den efterfølgende folkeafstemning?

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Blot én bemærkning til hr. Kristian Thulesen Dahl: Jeg forstår ikke, at man igen og igen kritiserer regeringen, fordi den ikke har fremlagt sit forhandlingsoplæg, og at vi derfor ikke rigtig kan komme videre. Må jeg erindre om, at alle regeringspartierne har fremlagt deres oplæg. I Socialdemokratiet vedtog vi – jeg tror, det var den 4. september – et omfattende papir om regeringskonferencen i 1996, og jeg må da gå ud fra, at hr. Kristian Thulesen Dahl har læst det. Så der er masser at debattere, hvis man gerne vil diskutere vores politik.

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg gerne sige, at vi fører ikke vores forhandlinger med Venstre her i salen. De vil foregå et andet sted, og de kommer naturligvis bl.a. til at foregå på baggrund af den dagsorden, som vi forhåbentlig får vedtaget med et stort flertal her i dag. Men én ting kan jeg sige: Det er helt stensikkert, at EU ikke skal laves til en atomvåbenmagt. Det står ganske klart, og jeg troede slet ikke, der var tvivl om, hvad Socialdemokratiets holdning er til dette spørgsmål.

Og så vil jeg blot erindre hr. Keld Albrechtsen om, at jeg stadig har et svar eller tre til gode, og jeg regner selvfølgelig med, at hr. Keld Albrechtsen på et eller andet tidspunkt beder om en kort bemærkning for at besvare mine spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Ove Fich, at selvfølgelig er det et problem, at regeringen ikke har

fremlagt sit forhandlingsoplæg. Og hvorfor er det et problem? Jo, det er det, fordi regeringen ikke har villet sige klokkerent, at når regeringen kommer med sit forhandlingsoplæg, kommer det ud til offentlig debat, før det bliver en realitet, at et flertal herinde har lagt sig fast på oplægget i en eller anden udformning.

Hovedproblemet er, at det, vi kan regne med nu – det, der ligger i kortene – er, at når befolkningen bliver præsenteret for et oplæg, er det oplæg forhandlet på plads som Danmarks bidrag til den kommende regeringskonference. Vi kan selvfølgelig godt tage Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres og CD's respektive programmer, men ud af dem kan vi jo ikke læse, hvad regeringen når til enighed om og som skal være forhandlingsoplægget til de øvrige partier og dermed oplægget til den kommende regeringskonference. Heri ligger problemet.

Lad mig så sige til fru Charlotte Antonsen, at jeg kan forstå, at Venstre har lagt sig fast på en model, hvor udgangspunktet er, at vi skal have en en bloc-afstemning efter regeringskonferencen. Det er den model, Venstre foretrækker, men Venstre er åben for en diskussion med andre partier om, hvorvidt der skal vælges en anden model. Det er selvfølgelig fair nok, men jeg må bare sige, at jeg synes, det er dybt bekymrende, hvis man vælger en bloc-afstemning.

Jeg synes også, det er bekymrende, at Venstre har den holdning, for det betyder jo, at vi endnu en gang bliver nødt til at tage en debat her i Danmark om et for eller imod hele EU-samarbejdet, frem for at vi kunne bevæge debatten i Danmark væk fra denne endeløse diskussion til en indholdsmæssig diskussion og desuden føre den indholdsmæssige diskussion mellem partierne ud i befolkningen. Men den diskussion vil kun komme, hvis vi herinde erkender, at vi bliver nødt til at stille befolkningen forskellige spørgsmål i form af folkeafstemninger, hvor befolkningen kan tage stilling til de enkelte dele. Vi kan f.eks. spørge, om Danmark skal være med i ØMU's tredje fase, om Danmarks befolkning ønsker, at vi skal deltage i et overstatsligt retligt samarbejde, og endelig om befolkningen ønsker at tiltræde resultatet af den kommende regeringskonference. Ellers fortsætter diskussionen om for eller imod EU, og det kan ingen af os være tjent med.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Tak til hr. Ove Fich for et klart og præcist svar vedrørende EU som atomvåbenmagt. Det vil Socialdemokratiet ikke acceptere. Tak for det.

Så vil jeg gentage mit spørgsmål vedrørende fru Charlotte Antonsens melding: Når de emner, som berører de danske undtagelser, kommer til diskussion på regeringskonferencen, skal regeringen så have mandat til at bevæge sig væk fra undtagelserne, som fru Charlotte Antonsen ønsker det? Eller skal regeringen sige, at der ikke bliver rokket ved undtagelserne? Jeg håber, vi kan være enige om, at det er det helt afgørende spørgsmål, og derfor vil jeg opfordre meget til, at hr. Ove Fich besvarer det.

Jeg skal til gengæld give hr. Ove Fich et svar, som han har efterlyst et par gange, nemlig på spørgsmålet: Vil Enhedslisten ratificere en tiltrædelsestraktat, hvis f.eks. Polen ønsker at tiltræde Unionen? Vi har sagt, at det vil vi gøre på to betingelser: For det første, at det polske folk ved en folkeafstemning har sagt ja; og for det andet, at man i ratifikationstraktaten ikke sammenkæder det spørgsmål med andre ting, der bygger unionsmagten op. Det har vi sagt ganske klart, det har jeg sagt utallige gange til hr. Ove Fich, og jeg skal blive ved med at sige det til hr. Ove Fich, hver gang han spørger.

Og jeg vil ydermere spørge hr. Ove Fich: Hvis problemet for Socialdemokratiet i forbindelse med Enhedslistens dagsordensforslag er spørgsmålet om traktatfæstelsen af undtagelserne, betyder det så, at man reelt er enig i de to andre punkter – at undtagelserne ikke må fraviges under regeringskonferencen og i resultatet af regeringskonferencen – og gerne vil være med til at fastslå i en dagsorden, at landet ligger sådan? Så kan Enhedslisten, SF og regeringspartierne nemlig godt lave en dagsorden sammen. Det vil absolut kunne lade sig gøre, så jeg vil gerne høre, om det er en mulighed.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Fru Elisabeth Arnold undrer sig over, at jeg taler så meget om undtagelserne i dag. Det gør jeg bl.a., fordi de rent faktisk er på dagsordenen i dag, men jeg nævnte også udvidelsen i min ordførertale, fordi det er klart for Venstre, at de traktatændringer, som skal til, for at vi kan udvide EU med de øst- og centraleuropæiske lande samt Baltikum, naturligvis også er meget vigtige for Europa og for Danmark. Så selvfølgelig

vil vi ikke stemme nej til, at Øst- og Centraleuropa skal med.

Til gengæld undrer det mig, at hr. Keld Albrechtsen siger, at han nok vil stemme ja til Polens optagelse, for hr. Keld Albrechtsen har jo prøvet at skulle tage stilling til nye ansøgerlande, der har haft folkeafstemninger, nemlig Sverige, Finland og Østrig. Der var folkeafstemninger i alle tre lande, men da sagen kom op her i Tinget, og vi skulle tage stilling til at udvide EU med EFTA-landene, sagde hr. Keld Albrechtsen nej, selv om befolkningerne i de pågældende lande havde sagt ja.

Jeg skal sige til hr. Thulesen Dahl, at jeg ikke mener, at EU-sagen egner sig til den tipskuponidé, hvor man skal krydse af, hvad man kan lide, og hvad man ikke kan lide. Jeg tror, vi kan fremme en dansk debat ved, at partierne hver især spiller med åbne kort, for så får vi en åben debat med befolkningen, og så behøver vi ikke, som det blev sagt, hele tiden bare tale om ja og nej.

Formanden:

Så er det hr. Kent Kirk som ordfører, og hr. Keld Albrechtsen er skrevet op til en kort bemærkning bagefter.

Kent Kirk (KF):

Jeg har ondt af udenrigsministeren, for hvis han skal forklare ude i Europa, hvad det er for en debat, vi har her i Folketinget, tror jeg, man vil tage sig til hovedet. Hvis man i Prag, Warszawa og Budapest lyttede til det, der siges her, ville man sige: Jamen det kan da ikke være rigtigt, at den danske befolknings repræsentanter på tinge kan føre en sådan debat om Europas udvikling. Det kan da ikke være rigtigt!

Den opgave, vi står over for, og som hr. Ove Fich var inde på i begyndelsen af sit indlæg, er jo at forberede det europæiske samarbejde, så vi kan få de øst- og centraleuropæiske og de baltiske lande med, og så må vi da forholde os til de problemstillinger, der opstår, i stedet for at lade debatten køre på et sognerådsniveau, der er navlebeskuende og slet ikke berører de emner, som hele den europæiske befolkning i virkeligheden burde være optaget af. Så jeg har virkelig ondt af udenrigsministeren, hvis han skulle blive mødt med spørgsmål om, hvordan debatten i det danske Folketing om den europæiske udvikling foregår.

Man kunne egentlig gøre denne forespørgsel meget kort, for udenrigsministeren har jo sagt,

at der ikke er nogen andre lande, der sætter spørgsmålstegn ved de danske forbehold, og at det er op til det danske Folketing og til den danske befolkning at tage stilling til, hvor længe de forbehold skal være gældende. Og så er debatten jo sådan set afsluttet. Men her kan vi ikke afslutte den, hvis det er sådan, at vi ønsker at tage fat i de spørgsmål, der skal tages fat på, hvis vi skal kunne forberede EU til udvidelsen, og derfor bliver de områder, som er omfattet af forbeholdene, selvfølgelig også noget, vi kommer til at behandle på den kommende regeringskonference.

Jeg ser meget gerne, at vi på den kommende regeringskonference kunne få spørgsmålet om unionsborgerskab præciseret mere i selve traktaten. Vi fik jo Birmingham-erklæringen, der sagde, at unionsborgerskabet ikke på nogen måde kan udkonkurrere statsborgerskabet; men skulle det nu lykkes for os i forbindelse med regeringskonferencen – også fordi vi ikke lader os isolere fra dansk side – at få det ind i Traktaten, er det da en styrkelse af det forbehold, og derfor skal den danske regering ikke være i den situation, at den isolerer sig, når de spørgsmål bliver diskuteret.

Det andet område, som jeg også mener er vigtigt, og som vi må forholde os til, er hele spørgsmålet om det retlige og det indre samarbejde. Uanset vores forbehold foregår der altså en diskussion på europæisk plan om, hvordan det kan effektiviseres. Hvordan kan det sikres, at vi bliver bedre i stand til at kæmpe mod grænseoverskridende kriminalitet, og hvordan kan det sikres, at der kommer tilstrækkelig parlamentarisk kontrol med de ting, vi vedtager? Den diskussion kommer vi ikke uden om, selv om vi har et forbehold, og derfor bør den danske regering ikke bringes i den situation, at den bliver isoleret på det område.

Det sidste område, jeg vil nævne, og som jeg også mener er af overordentlig stor betydning for Danmark – uanset hvordan vi stiller os til vores senere medvirken i det – er spørgsmålet om det forsvarspolitiske samarbejde. Vi kan da ikke være fuldstændig ligeglade med, hvordan de andre lande beslutter sig for, at WEU skal fungere i forhold til EU-dimensionen. Det er da i vores interesse, og vi ved, at der er forskellige strømninger. Vi ved, at den britiske regering har den holdning, at WEU under ingen omstændigheder, heller ikke i fremtiden, må integreres i EU. Vi ved, at andre regeringer har den modsatte opfattelse, og derfor er det da vigtigt, at den

danske regering med Folketingets opbakning får mulighed for at gå ind i disse diskussioner og påvirke dem, så det slutresultat, der kommer ud af dem, også varetager vores sikkerhedspolitiske interesser. Sikkerhedspolitisk er vi jo knyttet til de andre lande bl.a. via vores NATO-medlemskab.

Det er altså de områder, hvor hele denne diskussion om forbehold/ikkeforbehold er fuldstændig ligegyldig, kan man sige. Skal Danmarks interesser varetages i Europa, skal den danske regering nemlig have mulighed for at gå ind og påvirke de endelige slutresultater.

Jeg har aldrig lagt skjul på, og Det Konservative Folkeparti har heller aldrig lagt skjul på, at vi ønsker, at vi kan få nogle resultater, som fører fremad, som kan medføre udvidelser, og som medfører, at vi på det forsvarspolitiske område ikke kommer i en situation, der svækker NATO osv. Det er nogle af de mål, vi har, og vi tror og håber, at vi bl.a. via en aktiv dansk deltagelse vil kunne påvirke tingene i den rigtige retning. Vi tror også på, at hvis det lykkes, er vi i en situation, hvor den danske befolkning meget gerne vil have lov til at tage stilling til, i hvilken udstrækning Danmark skal deltage, om Danmark skal være fuldgyldigt medlem på alle områderne.

Og her har vi givet den danske befolkning et løfte. Da vi i sin tid sagde ja til det nationale kompromis, var det med det løfte, at det kun kan ændres via den danske befolkning. Men sker der nogle substansændringer på regeringskonferencen, som peger i den rigtige retning, har vi også den opfattelse, at vi vil leve op til løftet til den danske befolkning. Det render vi aldrig fra, og derfor skal den danske befolkning have mulighed for via en folkeafstemning at tage stilling til slutresultatet. Det er Det Konservative Folkepartis holdning, og jeg håber, at vi fremover vil prøve at få løftet denne debat op på et niveau, hvor vi interesserer os lidt mere for, hvad der foregår uden for vores egen andedam, og prøver at koncentrere os om, hvordan Europa skal fungere ind i det næste årtusinde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er utroligt, at fru Charlotte Antonsen nu igen kan rejse spørgsmålet om, hvorfor Enhedslisten stemte imod Sveriges optagelse. Det gjorde vi heller ikke, men vi stemte imod en traktat, hvor man sammenkædede optagelsen med spørgsmålet om stemmereglerne i EU. Så enkelt er det.

Svenskerne havde desværre stemt ja ved en folkeafstemning – det må vi tage til efterretning – og hvis man havde leveret en tiltrædelsestraktat, der ikke var sammenkoblet med spørgsmålet om afstemningsregler, havde det også være noget, vi havde måttet acceptere fra Enhedslistens side. Vi skal jo ikke bestemme, hvad svenskerne skal gøre. Jeg har sagt det utallige gange, og jeg vil blive ved med at gentage det, hver gang jeg bliver spurgt.

Hr. Kent Kirk mener ikke, at Danmark bør være isoleret i den situation, hvor de andre lande kræver, at de danske undtagelser skal ophæves, for så skal regeringen have bevægelsesfrihed. Det er det afgørende spørgsmål, og jeg vil gerne stille et lille supplerende spørgsmål til hr. Ove Fich: Vil Socialdemokratiet acceptere, at hvis Danmark bliver isoleret på spørgsmålet om en af undtagelserne, så skal vi bevæge os og give køb? Eller vil hr. Ove Fich sige, at i den situation står vi fast, og så gælder den danske undtagelse naturligvis stadig? Det er det afgørende spørgsmål, og det er jo enkelt at besvare.

Så vil jeg gerne spørge hr. Kent Kirk: Skulle de bemærkninger om forholdet mellem EU og NATO, hr. Kent Kirk kom med, forstås således, at han er enig med Venstre i det synspunkt, at man kan acceptere EU som atomvåbenmagt? Det vil jeg gerne spørge hr. Kent Kirk om, for jeg synes, at formuleringerne pegede i den retning.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Da man hørte hr. Kent Kirks indledning til ord-førerindlægget, var det næsten som at være tilbage i 1992. Den arrogance, som nu igen lægges for dagen, tyder på, at vi åbenbart skal tilbage til den argumentationsform og diskussionsform, som desværre prægede nogle af diskussionerne i 1992 og 1993. Det tror jeg vil være et tilbageskridt for den danske debat, og derfor vil jeg gerne anmode om, at debatniveauet bliver mere sagligt, og at man ikke kommer med udtryk som »en navlebeskuende debat«. Jeg synes ikke, det er en værdig måde at føre debatten på.

Her i Danmark har vi et af de mest veloplyste folk, når det gælder EU-spørgsmål, bl.a. fordi vi prøver at lægge debatten ud til flere end blot os herinde i Folketingssalen. Men samtidig har vi også et af de folk, der er mest skeptiske over for EU-samarbejdet, og de to ting kan jo godt have en sammenhæng, og det bliver hr. Kent Kirk også nødt til at anerkende.

Jeg blev lidt forvirret vedrørende hr. Kent Kirks forhold til en kommende folkeafstemning om resultatet af den kommende regeringskonference, for jeg så i går, at hr. Kent Kirk var citeret for at tage afstand fra en folkeafstemning og bl.a. sagde, at en folkeafstemning kun ville være at gå unionsmodstandernes ærinde. Jeg bliver nødt til at spørge hr. Kent Kirk, hvad Det Konservative Folkeparti egentlig mener. Vil hr. Kent Kirk på Det Konservative Folkepartis vegne garantere, at Det Konservative Folkeparti vil støtte en folkeafstemning om resultatet af den kommende regeringskonference? Eller er man, som hr. Kent Kirk gav udtryk for i går, bange for en folkeafstemning – enten fordi man erkender, at der måske allerede er for stor modstand i befolkningen mod et kommende resultat, eller fordi man er bange for, at debatten bredes mere ud, end det allerede er tilfældet i dag?

Jeg synes, der er skabt tvivl om den konservative holdning til en kommende folkeafstemning om resultatet af regeringskonferencen, og derfor ville det være sundt, hvis vi fik det afklaret her under debatten.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Jeg synes, det er udmærket, at hr. Keld Albrechtsen erkender, at man dummede sig fra Enhedslistens side, da man sagde nej til at udvide EU med Sverige, Østrig og Finland, for det er jo netop det, hr. Keld Albrechtsen siger nu, når hr. Keld Albrechtsen siger, at man gerne vil have Polen med, hvis Polen har sagt ja ved en folkeafstemning. Men faktum er jo, at netop stemmereglerner ændrer man ikke på, man ændrer ikke på vægtingen. Men man har vel ikke forestillet sig, at nye lande skal optages i EU uden at kunne få stemmeret? Er det dét, der skal være betingelsen for, at Polen kan få lov at komme med, hvis Polens befolkning siger ja?

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg vil gerne kvittere for, at hr. Kent Kirk søgte at løfte debatten, men desværre lykkedes det umiddelbart derefter for hr. Keld Albrechtsen at få den ned igen, bl.a. gennem sin antydning af, at vi vil bevæge os væk fra forbeholdene under forhandlingerne.

Jeg må gøre det klart, at de danske forbehold kun kan afskaffes ved en folkeafstemning, og derfor: Uanset hvad forskellige partier måtte have lyst til, og uanset hvad en regering måtte

have lyst til, er det immervæk den danske befolkning, der bestemmer, hvorvidt de fire danske forbehold skal være der eller ej, og derfor er den type antydninger i virkeligheden ganske unfair.

Så har jeg en enkelt bemærkning til hr. Keld Albrechtsens svar om ratifikationen af f.eks. udvidelsen med Polen. Det var en bortforklaring, for det er klart, at når man udvider EU med et land, vil der altid ske en justering af procedurerne, f.eks. af grænsen for, hvor stort det blokerende mindretal skal være. Sådan er det nu engang, og derfor var det, hr. Keld Albrechtsen kom frem med, i virkeligheden en prima undskyldning for i fremtiden altid at kunne sige nej til ratifikation af en udvidelse med flere lande.

Og så undrede det mig i øvrigt, at den anden betingelse skal være, at der skal afholdes en folkeafstemning. Det er et interessant synspunkt, for det betyder jo, at hr. Keld Albrechtsen vil blande sig i et andet lands suveræne afgørelser, alt efter hvorledes dets grundlov er sammensat.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Til hr. Keld Albrechtsen: Det, der er det afgørende for Det Konservative Folkeparti, er, at vi får en forsvarspolitisk struktur, der sikrer, at Den Vesteuropæiske Union bliver den europæiske søjle i NATO. Vi vil selvfølgelig gerne styrke den bro, der skal være imellem EU og Den Vesteuropæiske Union, så de forsvarspolitiske drøftelser i EU også kan – hvad skal man sige – føre videre til, at i den udstrækning, man har brug for WEU, bl.a. til den bløde sikkerhedspolitik, kan man bruge WEU. Det har ikke noget som helst at gøre med atomvåbenpolitik, og fru Charlotte Antonsen har fuldstændig ret i, at atomvåben kommer ind i forhold til sikkerhedspolitikken via vores NATO-samarbejde.

Så må jeg sige til hr. Kristian Thulesen Dahl, at det ligger mig meget fjernt at være arrogant, og derfor kan jeg ikke rigtig forstå hr. Thulesen Dahls bemærkninger. Men jeg vil gerne svare på spørgsmålet vedrørende folkeafstemninger. Vi har den opfattelse, at de fire forbehold kun kan fjernes, hvis vi får en folkeafstemning.

I forbindelse med regeringskonferencen ser vi også gerne, at vi får afklaret nogle af de ting, som var uafklarede i 1992 og 1993, bl.a. omkring det forsvarspolitiske samarbejde; at vi også får afklaret det tvivlsspørgsmål, der har været omkring unionsborgerskab kontra statsborgerskab, og at vi finder nogle løsninger vedrørende

det indre og retlige samarbejde, som også vil kunne fungere fremover. Og lykkes det på regeringskonferencen at finde svaret på de spørgsmål, som til dels var uafklarede i 1992 og 1993, må det også være rimeligt, at vi siger til den danske befolkning: Her er så resultatet. Det er noget, der vil pege fremad, og nu må I så tage stilling til, om Danmark skal deltage som fuldgældigt medlem på de pågældende områder.

Vedrørende en folkeafstemning om selve, hvad kan man sige, substansen i regeringskonferencen, må det jo også afhænge af slutresultatet. I hvilken udstrækning vil det betyde traktatændringer, og i hvilken udstrækning vil det komme i konflikt med den danske grundlov osv.? Det er klart, at i den udstrækning, hvor resultatet giver nogle konfliktsituationer, så vil er nødt til at tage en folkeafstemning, vil vi gerne have en folkeafstemning. Men hvis det er sådan, at der ikke sker noget, er vi altså ikke i den situation, at vi skal sige: Jamen vi skal bare kaste det hele ud til en folkeafstemning. Vi kender nemlig godt taktikken. Taktikken er salami-metoden. Hvis man ikke kan få Danmark ud af EU med ét skrald, ønsker Enhedslisten, at vi stille og roligt skal slices ud skive for skive, og den politik er vi modstandere af.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Kent Kirk har opfattet tingene korrekt. Enhedslisten ønsker at skære den ene skive efter den anden af Unionen, indtil der ikke er nogen Union tilbage, og det har vi aldrig lagt skjul på.

Hvad angår spørgsmålet om afstemningen om Sveriges tiltrædelse, lå der i lovens bemærkninger en tilkendegivelse af, at man skulle forhandle om ændringer af stemmevægtene.

Det vil vi ikke acceptere. Vi vil ikke stemme for, at man dér skal starte forhandlinger om en styrkelse af unionsmagten. Den sammenkædning får man os ikke til at stemme for. Det er meget enkelt.

Jeg synes, hr. Ove Fich talte udenom, da jeg stillede det afgørende spørgsmål: Hvis Danmark under forhandlingerne på regeringskonferencen bliver isoleret – jeg stillede ikke et spørgsmål om en efterfølgende folkeafstemning; jeg stillede et spørgsmål om Danmarks eventuelle isolering under forhandlingerne på regeringskonferencen, og det var også det spørgsmål, hr. Kent Kirk rejste – og de andre lande kræver en undtagelse ophævet eller indskrænket, vil den danske regering så i den forhand-

lingssituation sige: Jamen så går vi i forhandling – også selv om vi i det, der så bliver slutresultatet, bevæger os væk fra undtagelsen, som så selvfølgelig skal til folkeafstemning, hvis det bliver en del af en traktat? Vil man så i forhandlingssituationen stå fast, eller vil man have et forhandlingsmandat, der giver mulighed for at glide væk, at fravige det danske forbehold? Jeg har måske ikke stillet spørgsmålet klart nok i første omgang. Nu mener jeg ikke, at det kan misforstås længere, og så vil jeg gerne bede hr. Ove Fich om at besvare det med et ja eller et nej. Skal vi så stå fast under forhandlingerne, eller skal vi bøje os under forhandlingerne, sådan som Venstre og De Konservative ønsker at mandatet skal være?

Så vil jeg stille et spørgsmål til hr. Kent Kirk i forbindelse med, at fru Charlotte Antonsen rent faktisk sagde, at der ikke er nogen skotter mellem NATO, Vestunionen og EU: Er hr. Kent Kirk enig i, at der ikke er nogen skotter?

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Hr. Keld Albrechtsen har bemærket nok en forskel mellem Venstre og De Konservative, og den er, at vi ikke siger, at vi ønsker et fuldt integreret WEU inden for Den Europæiske Union. Det er ikke vores politik. Vi vil ikke udelukke, at det kan ske ad åre, men det er ikke vores holdning i dag.

I øvrigt vil jeg vedrørende spørgsmålet om stemmevægt komme med den ene bemærkning til hr. Keld Albrechtsen, at jeg kun kan konstatere, at er der to, der står sammen i europæisk politik, så er det John Major og hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu skal jeg selvfølgelig ikke svare på hr. Ove Fichs vegne, men jeg vil gerne understrege, at der må være to grundholdninger i denne debat.

Den ene er, at det er Danmark, der kan hæve forbeholdene, og ingen andre. De kan hyle og skribe, lige så meget de vil, på den regeringskonference. Hvis vi i Danmark ikke ønsker at hæve de forbehold, bliver de forbehold ikke hævet. Jeg skal vende tilbage til, hvad vores holdning er til forbeholdene. Men det er det løfte, der er givet, og det er den understregning, der er.

Den anden grundholdning er vores løfte i Edinburgh om, at hvis de øvrige lande ønsker at

gå videre på områder, hvor Danmark via vores forbehold står udenfor, vil Danmark ikke blokere for det. Vi har accepteret, at de andre går videre, men vi har vores forbehold. Det må være et svar til hr. Keld Albrechtsen, at hvis de øvrige lande på denne regeringskonference lægger en linje frem, hvor de i en fornyet Maastricht-traktat kræver nogle beslutninger på områder, hvor vi har nogle forbehold, så har vi lovet at sige: Lad dem gøre det! Men vi har fastholdt vores forbehold, indtil den danske befolkning via en folkeafstemning har ophævet dem. Så der er ikke det store mysterium i dette her. Der er to grundsynspunkter, som der skal holdes fast i, og dermed er både den danske befolkning tryk og EU-fællesskabets fremtid sikret.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Hr. Kent Kirk bekræfter jo, at grunden til, at man ikke vil garantere en folkeafstemning om resultatet af regeringskonferencen, er, at man er bange for, at befolkningen stemmer nej til det, befolkningen bliver spurgt om. Og argumentet fra hr. Kent Kirks side for, at der ikke skal være nogen folkeafstemning, er, at han jo kender salamimetoden bl.a. fra Enhedslistens side: at man ønsker at skære skive for skive af, indtil der ikke er mere union.

Jamen man kan jo kun skære skive for skive af, hvis det er sådan, at befolkningen stemmer nej til det, befolkningen i EU-spørgsmål bliver spurgt om. Ellers bliver der jo ikke skåret nogen skiver. Og det vil sige, at hr. Kent Kirk må være bange for, at det kan blive udfaldet af en folkeafstemning, og det må jo så være den egentlige grund til, at Det Konservative Folkeparti er blandt de partier, der desværre ikke vil garantere befolkningen, at der bliver en folkeafstemning om resultatet af den kommende regeringskonference.

(Kort bemærkning).

Kent Kirk (KF):

Jeg må sige helt klart til hr. Kristian Thulesen Dahl: Vi havde en folkeafstemning om dansk medlemskab i 1972, og den står vi stadig væk ved, og det mener vi er den afgørende folkeafstemning. Derfor er det en fuldstændig fejlagtig opfattelse, hr. Thulesen Dahl giver udtryk for: at vi skal have en folkeafstemning, hver gang der er et europæisk spørgsmål på dagsordenen.

Vi har sagt – og det står vi ved – at sker der nogle ændringer i traktaterne, som gør, at det er

nødvendigt at have en folkeafstemning, så får vi den selvfølgelig også.

Og så har vi sagt, at vi har givet et løfte om forbeholdene, og dem står vi selvfølgelig ved, og dem ønsker vi også at befolkningen skal have mulighed for at tage stilling til. Så hvis Dansk Folkeparti efterhånden har lagt sig arm i arm med Enhedslisten og mener, at man skal følge den taktik, som Enhedslisten har lagt, så for min skyld gerne, så er de velkomne til dét, men den vogn hopper vi ikke på. Vi ønsker ikke, at Danmark til sidst skal ud af det europæiske samarbejde, og hvis det er den strategi, man vil følge, så står vi af, og vi vil bekæmpe den til hver en tid.

Steen Gade (SF):

Alle ved, at de danske undtagelser er hjerteblod for SF. Det var os, der krævede dem, og det var os, der kæmpede dem igennem i forhandlinger med andre partier, først og fremmest Socialdemokratiet og De Radikale.

Det var også os, der tog en pæn del af skraldet i den offentlige debat fra Folkebevægelsen mod EF, JuniBevægelsen, Enhedslistens folk og Fremskridtspartiet, der anklagede os for at sælge ud af arvesølvet.

Alle husker sikkert endnu plakaten om det nationale kompromis besnærende tegnet som kejserens nye klæder: Vi, der forsvarede undtagelserne, havde ingenting på; vi gik nøgne og samtidig lettere opblæste rundt i gaderne – hvis man ellers skulle tro på hr. Keld Albrechtsens og Klaus Albrechtsens vurdering fra dengang.

Det er derfor også med en hel del blandede følelser, jeg i dag skal besvare forespørgslen fra netop Enhedslisten om at sikre de fire danske forbehold i 1996. Det er, som om der er gået kuk i argumentationen for Enhedslisten.

I SF havde vi netop vænnet os til at blive beskyldt af Enhedslisten m.fl. for at vandre rundt i gaderne uden en trævl på, og nu kommer hr. Keld Albrechtsen så rendende og forstyrrer os midt i det hele. Nu er vi pludselig de bedst påklædte overhovedet, ja oven i købet så lunt, at han nu også er interesseret i at få del i tøjet og tilsyneladende vil hjælpe til med både seler og livrem. Men tak for det og nok om det!

Undtagelserne er jo en alvorlig sag. De er en alvorlig sag for SF, og hvis Enhedslisten for alvor vil hjælpe til med at forsvare undtagelserne, så skal de være velkomne. Men det kræver, at Enhedslisten ikke blot siger det i ord, men også vil stille sine mandater og dermed stemmer

her i Folketinget til rådighed for at sikre forbeholdene.

Det værste nu ville næsten være, hvis Enhedslisten er i gang med endnu en vildledning og dermed en slags kovending, når det gælder EU-politikken.

Når SF er så optaget af undtagelserne, så er det, fordi SF ikke vil acceptere et Danmark som en del af et EU, der bliver til EU's Forenede Stater med fælles mønt og med fælles forsvar og med et unionsborgerskab, der anfægter det nationale statsborgerskab, og med et overnationalt retligt samarbejde, fordi vi ikke tror på og ikke vil med i det store, altomfattende unionsprojekt, som blev forsøgt sat på dagsordenen med Maastricht-Traktaten.

Og netop her ser vi et nyt og flot perspektiv i et mere fleksibelt Europa i fremtiden. Alle lande kan og skal ikke være med til alt. Vi må acceptere, at nogle lande får ret til at arbejde tættere sammen på nogle områder, når det gælder de områder, der ligger uden for kerneområderne, og kerneområderne er det indre marked, miljøet, lønmodtagerrettighederne m.m., mod at vi til gengæld selv kan bestemme, om vi vil være med. Europa i flere rum kalder vi projektet, og det skal gælde for alle lande i EU, og det er et helt andet projekt end det, der var tankegangen i det forkromede unionsprojekt fra Maastricht-Traktaten.

På den måde indgår undtagelserne i SF's samlede vision for et ændret EU, og det er jo, hvad vi går ind for, og det er det, vi kæmper for. Der er også andre dagsordener – det er der andre der har været inde på i dag – som er meget, meget vigtige.

Det er jo den historiske åbning over for Central- og Østeuropa, der er det overordnede mål, og hvordan EU får indrettet sig på den situation.

Samtidig skal der fastlægges nye, stærke spilleregler over for det indre marked, så lønmodtagerrettigheder, miljø, arbejdsmiljø, forbrugerbeskyttelse og beskæftigelse styrkes markant.

Desuden mere åbenhed, mere offentlighed, mere nærhed og mere demokrati, bl.a. gennem en styrkelse af de nationale parlamenters rolle.

Det er dagsordenerne, hvis man vil kæmpe på den scene, vi nu står på i et EU, som vi på mange måder er meget kritiske over for, men som vi har valgt at kæmpe for at få ændret, og hvor vi vil kæmpe for, at Danmark ikke skal blive en del af et EU, der udvikler sig til at blive EU's Forenede Stater.

Og så nogle nødvendige betragtninger om undtagelserne og syvpartiaftalen. Jeg har med høj stemmeføring sagt til Venstres ordfører, at det er stærkt belastende, at partier, der dengang gik med i en syvpartiaftale, argumenterer, fører offentlig debat og prøver at præge udviklingen i en retning, som ikke kan føre til andet, end at befolkningen føler, at der er nogle, der vil dreje den en knap, snøre den og på et eller andet tidspunkt bringe den i en situation, hvor den ikke får et frit valg.

Jeg synes også, De Konservative indimellem er med på den linje.

Edinburgh-undtagelserne er dansk politik. Venstre og De Konservative har skrevet under på det nationale kompromis. Der stod også, at det var en ny og langsigtet dansk EU-politik. Det burde forpligte de to partier mere, end det tilsyneladende gør.

Men all right, det ved vi så, når vi fra SF's side går til forhandlinger med regeringen.

Når det gælder medlemmerne af regeringen, har oplevelsen været af en noget anden type. Egentlig kunne jeg godt efterlyse at få et lidt gladere smil fra nogle på regeringsbænkene, når det handler om undtagelserne. Men man oplever det jo aldrig, heller ikke, at det er helt åbenbart, at det danske nej til Maastricht-Traktaten og det, at vi netop fik sat Edinburgh-Afgørelsen på skinner, fik sat en helt ny bølge af debat i gang – ikke bare i Danmark, men i resten af Europa.

Hvorfor ikke lidt stolthed? Hvorfor ligne nogle, der sniger sig langs panelerne, når man rejser rundt i Europa og indgår i debatten i Danmark. Det var da et ret flot projekt, vi fik lavet med undtagelserne. Det er da noget, der har gjort indtryk i resten af Europa. Hvis man læser Refleksionsgruppens papirer, kan man jo se, at havde vi ikke gjort dét i Danmark, var der i hvert fald nogle af delene, der ikke havde stået der. Der er også dele, der ville have stået der, for de ville have stået der under alle omstændigheder, nemlig dem, der vil den forkromede unionsudvikling. Men mange af de diskussioner, som er sat på skinner, kan føres tilbage til, hvad der skete i Danmark.

Det er selvfølgelig ikke en national selvovurdering, for vi var en del af noget, der også skete i andre lande. Men vi kunne da godt ligne nogle, der er lidt stolte af det, i stedet for – som jeg synes mange i regeringen gør – at ligne nogle, der kan mistænkes for, at de indimellem også gøder jorden for, at undtagelserne en dag kan blive ophævet.

En ting vil jeg gerne understrege i dag i forbindelse med vores diskussion om undtagelserne, den diskussion, der har været om, at de danske undtagelser ikke kommer til drøftelse på regeringskonferencen: Hvis vi nu efter denne debat kunne blive enige om, at *substansen* kommer til drøftelse, kunne det være, at vi havde hjulpet hele debatten i befolkningen lidt frem, således at det retlige samarbejde og forsvarssamarbejdet og unionsborgerskabet kommer til debat.

Realiteten er jo, at substansen i det kommer til debat, og det er også derfor, vi fra SF's side siger: Jamen så har Danmark jo kun ét at gøre, nemlig at fastholde substansen og meldingerne i de danske undtagelser. Og så vil jeg sige til nogle af dem, der har spurgt, om det kan komme til at skride: Ja, det er jo noget, Venstre og De Konservative siger: at det kan komme til at skride. Men kan en regering tillade sig at lade noget skride, som er vedtaget ved en folkeafstemning? Det kan den da ikke. Og det vil sige, at man er nødt til – det er SF's position, men regeringen kan da vist heller ikke have nogen anden – at fremføre de synspunkter, som står i Edinburgh-Afgørelsen, og som er de danske synspunkter, og de må fremføres markant og synligt i det papir, som fremsendes til regeringskonferencen. Ellers skulle vi have fulgt hr. Uffe Ellemann-Jensens råd om at tage en ny folkeafstemning og prøve at se, om vi så havde fået et nyt grundlag. Vi *har* ikke et nyt grundlag.

Til sidst vil jeg sige om dagsordenerne, at SF kan støtte begge dagsordener.

Jeg synes, hr. Keld Albrechtsens dagsorden er meget præcis: at man under forhandlingerne skal fastholde undtagelserne og ikke kan tillade sig at forhandle dem væk i forhandlingsforløbet og derefter komme og sige: Nu skal I ved en folkeafstemning ophæve forbeholdene. Den køber vi ikke.

Regeringspartiernes dagsorden bekræfter dagsordenen fra februar. Den siger, at åbningen over for Østeuropa er det vigtigste overordnede tema, man skal diskutere under regeringskonferencen, og at man forhandler på grundlag af Maastricht-Traktaten og Edinburgh-Afgørelsen – og Edinburgh-Afgørelsen! Det kan Venstre lægge sig på sinde, når Venstre nu også stemmer for dagsordenen.

Vores melding er altså, at vi kan stemme for begge dagsordener. Vi stemte også for den dagsorden fra februar, som regeringsdagsordenen henholder sig til.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Steen Gade for tilslutningen til vores dagsordensforslag, og så vil jeg svare på det spørgsmål, som hr. Steen Gade stillede til Enhedslisten om, hvorvidt vi ville stille mandater til rådighed. Jeg er ikke sikker på, at jeg helt forstår spørgsmålet, for det, vi gør i dag ved at komme med dagsordenen, er faktisk at stille vores mandater til rådighed, idet vi jo agter at stemme for vores egen dagsorden.

Men derudover har vi sagt, og det kan måske være det, der ligger i hr. Steen Gades spørgsmål: Hvis regeringen en dag bliver træt af alle de krav, som Venstre og De Konservative stiller – Venstre til og med om atomvåben – og siger: Det kan vi altså ikke tage, det bliver for meget, så har vi sagt fra Enhedslistens side, at så er der den mulighed, at regeringen henvender sig til SF og Enhedslisten, således at der bliver en fælles holdning hos regeringspartierne, SF og unionsmodstanderne. Det har vi sagt, og det tilbud står ved magt, og vi håber rent faktisk på, at det går sådan. Vi håber rent faktisk på, at det danske regeringsudspil bliver vedtaget af et flertal her i Folketinget bestående af regeringspartierne, SF og Enhedslisten.

Jeg ved ikke, om det kan siges tydeligere, men på den måde er vi klar til at stille mandater til rådighed. Vi er ikke klar til at stille mandater til rådighed for et nyt nationalt kompromis sammen med Venstre og De Konservative – det må jeg sige helt klart – for vi har den opfattelse, at der ikke kan bygges bro mellem på den ene side det dagsordensforslag, som vi har fremsat her, og som SF altså stemmer for, og på den anden side de krav, som Venstre og De Konservative stiller, og som vi naturligvis må forvente at de vil stå fast på under eventuelle forhandlinger. Det kan ikke forenes, og det tror jeg Venstre og De Konservative for så vidt er enige med Enhedslisten i.

Så på den måde er der ingen mandater at stille til rådighed fra Enhedslistens side. Men tilbudet til regeringen står vi ved, for det ønsker vi.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Hr. Steen Gade var lidt forvirret over Enhedslistens meldinger om undtagelserne og talte om en kovending. Derfor vil jeg i al fredsommelighed og så kort som muligt prøve at skære ud i pap, hvad det drejer sig om:

For SF var de fire undtagelser et redskab til at sige ja til Unionen. For Enhedslisten er undtagelserne et redskab til at stoppe unionsudviklingen. For os er de et første skridt til at komme ud af den union, som SF var med til at skaffe os ind i. Og det er jo ikke bare en historisk betragtning, jeg her gør gældende; det er sådan set også en forskel, som vi i de kommende måneder vil se i virkeligheden, hvor SF jo kan vælge, om SF vil fortsætte og sammen med V og K lægge op til et nyt nationalt kompromis eller igen – og det håber vi inderligt, og det vil vi så gerne have – gå sammen med modstanden for i hvert fald at stoppe en videre unionsudvikling.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg burde være en skuffet mand, for jeg synes jo, det er trist, at Enhedslisten kan forestille sig et kompromis med en regering, hvor CD er med, men ikke et kompromis med Venstre og De Konservative. I al stilfærdighed vil jeg gøre opmærksom på, at vi åbenbart skal skrue vores Europa-profil lidt op i forhold til, hvad den har været i nogen tid, når Enhedslisten kan begå den misforståelse. Og for CD's vedkommende kan jeg lige så godt melde klart ud og sige nej tak til tilbudet. Der bliver ikke et samarbejde om dansk Europa-politik mellem Enhedslisten og en regering, som CD sidder i. Dertil er forskellen altså for stor.

Men det, der egentlig kaldte mig herop, var hr. Steen Gade. Nu smiler jeg altid – forhåbentlig både venligt og glad – når jeg diskuterer med hr. Steen Gade, for jeg synes altid, det er både seriøst og spændende. Men hr. Steen Gade kan vel ikke forvente, at jeg med de politiske holdninger, jeg har, skal gå rundt og smile glad over de danske forbehold. Derfor er det klart, at det nok ikke lige er mit parti, hr. Steen Gade henviser til, når han siger, at regeringspartiernes medlemmer skulle se glade ud.

Jeg synes, hr. Steen Gade igen i dag fører en myte frem, og det er jo så syttende eller tyvende eller tredivte gang, hr. Steen Gade og andre SF'ere fører den gamle myte frem, som SF forsøgte at bygge op efter det nationale kompromis, nemlig myten om, hvad det var, vi havde bundet hinanden til. Og for god ordens skyld vil jeg sige, at det, vi bandt hinanden til, var, at de danske forbehold alene kan ophæves efter en ny folkeafstemning. Men både Venstre og CD markerede klart under de forhandlinger, at vi ville bruge hver time, hvert døgn, hver uge på at

kæmpe for, at de danske forbehold blev ophævet. Vi indgik aftalen om folkeafstemningen, men SF fik ikke bundet os til at gå væk fra synspunktet om, at forbeholdene ikke skulle være der.

Derfor undrer jeg mig over, at hr. Steen Gade endnu en gang kan føre myten frem om, at det er det store forræderi mod det nationale kompromis, at der er partier i denne sal, der meddeler, at deres politik altså er et fuldt medlemskab af Unionen ifølge Maastricht-Traktaten. Vi lovede at stå ved folkeafstemningen, men vi lovede ikke at holde vores mund med den politik, som vi inderst inde ønsker, og som jeg synes det er godt kommer frem på banen, for så er der en debat i Danmark. Så jeg vil bede SF og hr. Steen Gade om at lade være med at bygge videre på myten, som bygger på en fejltagelse fra dengang om, hvad vi bandt hinanden til.

Jeg skal i min ordførertale chokere hr. Steen Gade og understrege, at vi ønsker forbeholdene ophævet. Men i samme ordførertale vil hr. Steen Gade kunne høre at der er et fuldstændig klippefast tilsagn om, at en sådan ophævelse kun kan ske efter en folkeafstemning. Det var det løfte, vi bandt os til i forbindelse med det nationale kompromis, og det beder jeg hr. Steen Gade huske på.

(Kort bemærkning).

Charlotte Antonsen (V):

Hr. Steen Gade nævnte, at SF kunne stemme for Enhedslistens dagsordensforslag. Vil det sige, at hvis det dagsordensforslag fra Enhedslisten kommer først til afstemning, så stemmer SF for det? Jeg vil gerne have det præciseret, for dermed foreligger der jo en skærpelse af SF's hidtidige holdning til undtagelserne, fordi der her er tale om, at man nedlægger veto over for ethvert forslag, der skulle dukke op, som ikke er i overensstemmelse med undtagelserne. Men for mig lød det lidt, som om hr. Steen Gade sagde, at man kunne stemme for begge dagsordenerne.

Med hensyn til syvpartiaftalen, hvor SF nævnte Venstre, vil jeg sige: Ja, Venstre var med i syvpartiaftalen, og vi holder aftalen. Men jeg vil godt præcisere over for hr. Steen Gade, at én ting er, at der står, at det er en ny, langsigtet Europa-politik, men der står jo ikke, at den skal vare evigt, og efterhånden følger vi altså, at evigheden er begyndt at nærme sig med den aftale.

Til sidst vil jeg sige, at når hr. Steen Gade beklager, at regeringen ikke smiler, når man taler om undtagelserne, vil jeg til gengæld sige,

at det er vi glade for i Venstre at regeringen ikke gør. Det eneste, vi savner, er, at udenrigsministeren måske en enkelt gang har en lille tåre i øjet, når talen falder på undtagelserne.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg tror ikke, man kan forlange, at udenrigsministeren ligefrem skal stå med tårer i øjnene, når vores undtagelser bliver omtalt, men det er måske tæt på, for hvad er det i virkeligheden, der står i undtagelserne? Det er, at det kun er Danmark, der kan få lov til at stå udenfor, og at alle de andre sandelig godt må køre videre.

Derfor kan jeg godt forstå det, når man i udlandet ikke er særlig begejstret for vores undtagelser, for vi formåede jo netop ikke med vores nej til Maastricht-Traktaten at få ændret noget som helst, og det bør SF være meget opmærksom på. Vi fik ikke forhindret, at EU nu kan beslutte, at den forsvarsdimension, der reelt står i Maastricht-Traktaten, skal sættes i værk. Vi fik ikke ændret, at politisamarbejdet kan blive til et unionspoliti. Og vi fik ikke ændret, hvad unionsborgerskabet reelt kan komme til at betyde. Og derfor er der for andre EU-lande ingen grund til at grine og synes, at vi har gjort noget vældig flot eller godt, for vi har ikke gjort noget som helst andet end at stikke hovedet i busken og så tro på, at alle problemerne forsvinder.

Unionen kører stadig videre, og SF har intet at være stolt af.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg lagde mærke til, at hr. Steen Gade sagde, at de fire danske forbehold naturligvis skulle bevares, og at det var en meget vigtig sag for SF. Det forstår vi godt. Det er en vigtig sag i hele denne debat, og det var jo også det, debatten oprindeligt byggede på.

Men jeg vil gerne appellere til SF om, at SF, når vi er ude til møder, og når vi sidder i forhandlinger eller diskuterer i medierne, også gør sig klart, hvad indholdet af de fire forbehold er, for det er jo rigtigt, som hr. Steen Gade sagde: at substansen i forbeholdene – i hvert fald i nogle af dem, ikke i ØMU'en, men i nogle af forbeholdene – kommer til debat på regeringskonferencen.

Og jeg er meget ked af ustandselig at se overskrifter, ikke foranlediget af SF, men af andre – måske overfladiske journalister, eller hvad ved jeg – om, at vi er imod et politisamarbejde. Dan-

mark er ikke imod et politisamarbejde. Vi er imod et overnationalt politikorps. Vi går ind for et politisamarbejde, og jeg vil gerne appellere til hr. Steen Gade om at prøve at være med til at klarificere, hvordan det egentlig er, vores undtagelser skal forstås, for selvfølgelig er vi for et politisamarbejde; det er en vigtig del af det indre marked, hvor vi har åbnet grænserne.

Så jeg mener, at SF har en stor opgave i også at prøve at afmystificere nogle af forbeholdene, sådan at vi ikke giver medløb til nogle af de helt ansvarsløse udsagn, der fremkommer, f. eks. i bladet Notat, hvorfra jeg kort vil tillade mig at citere, at der står, at et nej til politisamarbejdet burde have medført, at man intet EU-politi har i Danmark. Det har vi altså heller ikke, og det skal der heller ikke være. Vi skal have et politisamarbejde, men det er ikke det, vores forbehold er en modstand imod.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til det sidste vil jeg sige, at jeg gerne vil medvirke til, at misfortolkninger af, hvad vi faktisk har fået med Edinburgh-Afgørelsen, bliver fjernet. Det tror jeg nu også jeg gør, når jeg udtaler mig, og hvis det er en fælles forpligtelse, kunne vi da få dét ud af det.

Ellers vil jeg sige til fru Charlotte Antonsen: Det var rigtigt hørt, at vi vil fastholde forbeholdene. Det er jo det, den diskussion om substansen, vi har her, drejer sig om: at vi vil fastholde forbeholdene under forhandlingerne.

Jeg ser det også sådan, at hvis Venstre får tænkt sig om, hvordan i alverden kan Venstre så mene, at vi kan andet, når det er det grundlag, som vælgerne har stemt på? Venstre går jo også til forhandlinger og stemmer for en dagsorden i dag, hvor man bekræfter, at det er Edinburgh-Afgørelsen, Danmark nødvendigvis må handle på baggrund af. Jamen så kan Danmark da ikke forhandle den måde, vi er medlem af EU på, væk under regeringskonferencen. Det kan da ikke lade sig gøre. Det er i hvert fald uhæderligt, hvis man gør det – for nu at sige det forholdsvis klart. Dermed har jeg også givet en klar melding fra SF.

Må jeg så sige til hr. Keld Albrechtsen om det med at stille mandater til rådighed: ét er, hvad der løsrevet sker i dag; et andet er jo, hvad det senere kommer til at handle om. Og det, som det kommer til at handle om her, er jo: Hvad er budene om de ting, der vedrører EU: forberedelsen til Central- og Østeuropa? Hvordan får

vi bedre miljøbestemmelser, herunder flertalsafgørelser på alle miljøområder og miljøafgifter? Og hvordan får vi styret det indre marked på en lang række andre områder? Det er det, jeg mener med mandater, for det er dér, real life er. I den sammenhæng hører undtagelserne til. Det er sådan, det hænger sammen, og det er dér, jeg er lidt bekymret for, om jeg også kan tælle Enhedslistens stemmer med, for vi skal vel ikke kun give et bud til de andre lande på regeringskonferencen om, at vi står fast på undtagelserne.

Som man kan høre af min argumentation, vil jeg sige: Ja, selvfølgelig gør vi det. Hvis nogle partier vil gøre det modsatte, synes jeg, det er helt uhæderligt, og det kan ikke accepteres. Så selvfølgelig gør vi det, men vi skal jo også sige noget om alle de andre ting, og det er det, der er prøven på, om ens mandater kan stilles til rådighed.

Jeg vil ikke kræve, at hr. Peter Duetoft går rundt og smiler, når han taler om forbeholdene. Jeg synes måske også, det er ret trygt, at *han* ser sur ud. Men det kunne være, at nogle i *regeringen* kunne se lidt opmuntrede ud.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00 med fru Elisabeth Arnold som første ordfører.

Mødet udsat kl. 12.01

Mødet genoptaget kl. 13.00

Forhandlingen genoptoges

Elisabeth Arnold (RV):

Mulighederne for at sikre de fire danske undtagelser som en del af forhandlingsresultatet ved regeringskonferencen i 1996 – det er spørgsmålet, som Enhedslisten har sat til debat her i Folketinget i dag.

Det kan godt undre lidt, at Enhedslisten lægger så stor vægt på de danske undtagelser, når man tænker på forhistorien og på den debat, Enhedslisten selv har ført, hvor de jo utallige gange har sagt, at de fire undtagelser er fuldstændig illusoriske, og at de i virkeligheden ikke giver nogen garanti for noget som helst. Men nu vil man altså med djævelens vold og magt have, at de fire danske undtagelser skal være et vigtigt

led i forhandlingsstrategien fra dansk side i forbindelse med regeringskonferencen.

Jeg vil gerne indledningsvis sige tak til den konservative ordfører, hr. Kent Kirk, fordi han prøvede at bringe proportioner ind i debatten ved at sige, at det altså er ejendommeligt, at vi her i Folketinget holder lange debatter om de fire danske undtagelser, når det, det i virkeligheden drejer sig om, er at sikre muligheden for at få et helt Europa, for at inddrage de 100 millioner østeuropæere, som ønsker at blive medlemmer af Den Europæiske Union og komme med i det samarbejde, vi andre har været med i i mere end 20 år.

Enhedslisten har også tidligere i debatten i dag klart sagt, at det, de er interesserede i, såmænd ikke er de danske undtagelser. De er interesserede i at skære skive efter skive af det danske EU-samarbejde, indtil der ikke er noget tilbage af Unionen, sådan at vi til sidst ikke har noget at være medlem af. Det er klar tale, og det synes jeg vi skal skrive os bag øret alle sammen. Det er ikke forbeholdene, der er hovedsagen, det er at få skåret skive på skive af hele unions-samarbejdet.

Der er, som udenrigsministeren også sagde i sin svartale, danske forbehold, og det er vigtigt at lægge vægt på, at der er ingen udefra, der vil tvinge os til at ændre dem, der er ingen udefra, der er interesseret i, at vi ændrer disse forbehold.

Under de rejser, Europaudvalget har foretaget rundt omkring til de forskellige hovedstæder i unionsmedlemslandene og i andre ansøgerlande, har vi erfaret, at de danske undtagelser er fuldstændig uinteressante. Der er ingen andre lande, der interesserer sig for dem. Det er dansk indenrigspolitik, men som sådan er det naturligvis også både relevant og interessant at diskutere dem. Med hensyn til, hvad de øvrige lande måtte mene, er det ikke noget, der optager så meget som et minut på deres dagsorden.

Selvfølgelig er det interessant, hvordan vi herhjemme håndterer de fire danske undtagelser, og især er det interessant for de vælgere, som var engageret i folkeafstemningerne både i 1992 og i 1993, og som har været levende optaget af, om man kunne få nogle undtagelser i forbindelse med Maastricht-Traktaten, som man stemte nej til i 1992.

Det Radikale Venstres holdning er klar: Vi ønsker de fire undtagelser fastholdt, vi ønsker dem ikke krænket. Vi føler os forpligtet over for den betænkning, som et stort flertal af Folketin-

gets partier, nemlig syv partier, foretog i forbindelse med Edinburgh-Aftalen, og som havde som overskrift: Danmark i Europa. Den var for os grundlaget for en langsigtet dansk EU-politik. Vi ønsker disse forbehold fastholdt, og vi ønsker dem ikke krænket i forbindelse med regeringskonferencen. Vi føler os forpligtet, men vi føler os også forpligtet til at præcisere indholdet af dem.

Som hr. Steen Gade sagde, er substansen for nogle af undtagelsernes vedkommende til forhandling på regeringskonferencen; det er der ingen grund til at lægge skjul på. F.eks. vil det naturligvis blive diskuteret i forbindelse med søjle 3 – samarbejde om indre retlige anliggender – hvordan man kan forbedre det samarbejde, der nu fungerer så dårligt.

Jeg synes, det er utroligt at se den måde, hvorpå Enhedslisten og deres venner i Folkebevægelsen mod EU behandler de fire undtagelser. F.eks. står der i Det Ny Notat om dokumentation om regeringskonferencen i 1996, at et nej til en fælles mønt og til Den Europæiske Centralbank burde have medført et øjeblikkeligt stop for tilpasning af dansk økonomi til EU's konvergenskrav, dvs. deltagelse i ØMU'ens anden fase. Jeg vil sige til hr. Keld Albrechtsen, at det er simpelt hen en forvridning af indholdet i forbeholdet om deltagelsen i ØMU'ens tredje fase.

Det, der er beskrevet om dansk økonomis tilpasning til EU's konvergenskrav, er fornuftig dansk politik, og det har det været i mere end ti år. Det er fornuftigt at føre dansk politik, som sørger for en lav inflation, en lav rente, intet underskud på statsbudgettet og ingen statsgæld. Det er det, de danske regeringer siden 1982 har følt sig forpligtet til. Man har følt sig forpligtet til ikke mere at bruge devalueringssinstrumentet som et led i den politiske kamp om at smide arbejdsløsheden over til sine nærmeste handels partnere.

Det synes jeg er en fornuftig økonomisk politik. Det har intet at gøre med deltagelsen i ØMU'ens tredje fase, og det skal siges helt klart herfra, at vi vil ikke ligge under for den fordrejning af de danske forbehold, som ligger i disse udtalelser fra Folkebevægelsen mod Unionen.

Et andet eksempel, jeg også vil trække frem, er om unionsborgerskabet: Nej til unionsborgerskab burde have medført et klart nej til enhver udhuling af de rettigheder og pligter, det danske statsborgerskab indebærer. Jamen hvem i alverden har foreslået nogen form for udhuling

af de rettigheder og pligter, det danske statsborgerskab indebærer? Det vil jeg da gerne spørge om. Der bringes påstande til torvs her, som ikke har nogen som helst bund i de fire danske forbehold, og det er afledningsmanøvrer og virker som de sidste krampetrækninger fra en organisation, som ikke mere kan finde nogen eksistensberettigelse.

Det, det drejer sig om, er jo at forhandle på regeringskonferencen om det vigtige, nemlig udvidelsen med de nye østeuropæiske og centraleuropæiske demokratier, og så i øvrigt sørge for den forenkling, den åbenhed, den gennemskuelighed, som ganske rigtigt har været et stigende krav fra de øvrige EU-medlemslande efter det danske nej i 1992. Det er et berettiget krav, det er et berettiget ønske, som vi naturligvis fra dansk side skal tage helt alvorligt og også sørge for at få gennemført i de kommende regeringsforhandlinger.

Det er disse emner, der skal diskuteres, og de diskuteres også partierne imellem i øjeblikket i det danske politiske landskab. Vi er fra radikal side fortrøstningsfulde med hensyn til resultatet, og jeg skal blot sige til sidst, at det dagsordensforslag, som vi selv er medforslagsstillere til, støtter vi naturligvis.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det Radikale Venstre undrer sig over, at Enhedslisten rejser denne forespørgselsdebat i dag. Men jeg synes, debatten har vist, at nu har alle partiernes ordførere faktisk måttet erkende, at den påstand, som jeg indledte debatten med at fremsætte, nemlig at de emner, som ligger inden for det område, hvor de fire danske undtagelser er, kommer til forhandling på regeringskonferencen, og at holdningen til, om disse danske undtagelser så skal fastholdes hele vejen igennem forhandlingerne, eller om de kan fraviges under forhandlingerne, er et afgørende spørgsmål, der skal tages stilling til, når det danske forhandlingsgrundlag skal lægges fast.

At vi så stadig væk ikke har kunnet få en melding fra regeringen om dens holdning til det afgørende spørgsmål, er en anden sag. Men jeg synes, det er et fremskridt, at vi dog er nået så langt, at faktisk samtlige partier, jeg har hørt indtil nu, har erkendt, at det er en meget, meget væsentlig del af diskussionen om en dansk forhandlingsudspil, og det forstod jeg også at Det Radikale Venstre faktisk har indset.

Til de spørgsmål, der bliver stillet med henvisning til artikler, der har stået i Det Ny Notat – nu fremgik det ikke, hvem der havde skrevet dem, og hvem der tegnede sig for disse udtalelser, der blev refereret til – kan jeg sige vedrørende anden fase af ØMU'en, at det, unionsmodstanderne har sagt hele vejen igennem, er, at en reel tilpasning, som gør, at vi bringes i en situation, hvor det bliver meget svært at sige nej til den fælles mønt, vil vi naturligvis ikke acceptere. Vi vil ikke ud på en glidebane, der fører til en fælles mønt, og jeg tænker, det er det, der står i den artikel, men jeg må sige, at jeg har ikke læst den, og jeg ved ikke, hvem der har skrevet den.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Hr. Keld Albrechtsen ved jo godt, at et af medlemmerne af Europa-Parlamentet også er medlem af hr. Keld Albrechtsens parti, nemlig Enhedslisten. Og Enhedslisten er valgt på Folkebevægelsen mod Unionens liste, og det er dem, der har skrevet den pågældende artikel. Jeg går derfor ud fra, at der er en form for sammenhæng mellem det, hr. Keld Albrechtsen mener, og det, som Folkebevægelsen mod Unionen mener.

Der står bl.a., at man skal stoppe for tilpasning af dansk økonomi til konvergenskravene. Hvis enhver tilpasning af dansk økonomi til konvergenskravene af hr. Keld Albrechtsen vil blive opfattet som en krænkelse af et af de fire danske forbehold, så kan vi da roligt sige, at så vil ethvert forsøg fra dansk side på at føre en fornuftig økonomisk politik være en krænkelse af forbeholdene. Jeg vil spørge hr. Keld Albrechtsen, om det er rigtigt forstået.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan sige, hvad Enhedslisten bl.a. også har sagt i Folketingets Europaudvalg, når man har fremlagt disse konvergensrapporter, at vi mener, at Danmark skal sige nej til konvergensrapporterne, for det er et dansk nationalt anliggende at tilrettelægge finanspolitikken.

At vi så samtidig er enige med regeringen i, at det er uheldigt med for stort et statsunderskud, er en anden sag, som alene skal diskuteres her i Folketinget og i den danske befolkning, men aldrig, aldrig i EU. Derfor er jeg faktisk enig i det, som bliver oplæst fra Det Ny Notat, selv om jeg jo altså ikke kender den artikel i detaljerne – det må jeg indrømme.

Så vil jeg sige vedrørende forholdet til Folkebevægelsen og JuniBevægelsen, at jeg tror, at begge disse bevægelser har fremtiden for sig. De står for et synspunkt, som har en meget stor opbakning i den danske befolkning, og Enhedslisten har ingen tanker om på nogen måde at lægge skjul på, at vi har gode forbindelser til disse to bevægelser. Det er tværtimod noget, som vi er glade for, og som vi fremhæver.

Vi kan også konstatere, at samarbejdet mellem unionsmodstanderbevægelserne – der er jo også andre end de to, f.eks. Fagbevægelsen mod Unionen, der spiller en væsentlig rolle, idet meget store dele af fagbevægelsen også er imod Unionen – er et samarbejde, som Enhedslisten støtter, som vi deltager i, som vores medlemmer deltager i, og som vi er glade for er under stadig udvikling og styrkelse. Jeg er ganske overbevist om, at også Folkebevægelsen mod Unionen, som påkalder sig særlig opmærksomhed her, vil gå styrket frem i den kommende tid, for man får faktisk nu en øget tilslutning også til bladet Det Ny Notat, som er blevet sikret gennem de beslutninger, de to bevægelser har truffet.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Da hr. Keld Albrechtsen ikke svarede på mit spørgsmål, må jeg dermed konkludere, at han er uenig i det, der står i Det Ny Notat, om, at tilpasning til konvergenskravene vil være en krænkelse af det danske forbehold vedrørende tredje fase af ØMU'en.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, jeg har svaret fru Elisabeth Arnold overordentlig klart. Det, jeg har sagt, er, at Enhedslisten ikke vil acceptere, at dansk finanspolitik via konvergenskrav bliver dikteret fra Bruxelles. Det vil vi aldrig nogen sinde acceptere. Derfor mente vi også, det var forkert, da SF i sin tid opgav kravet om at holde anden fase ude af Unionen, men gik med til, at vi fuldt og helt skulle deltage i anden fase.

Det kan vi ikke acceptere, for det indebærer, at vi bringes i en situation, hvor vores økonomi bliver skruet mere og mere ind på den fælles mønt. Vi bliver så at sige fanget i en fælde, hvor vi kan risikere at få pistolen for brystet, hvis der en dag kommer en folkeafstemning om den fælles mønt. Den unionsglidebane er lige nøjagtig det, som det er Enhedslistens opgave at kæmpe imod, og derfor kan det da ikke overraske Det

Radikale Venstre, at Enhedslisten er imod, at kontrollen med dansk finanspolitik flyttes her fra Folketinget og til Bruxelles.

Jeg troede faktisk, at alle regeringspartierne havde den opfattelse, at finanspolitikken alene skal ligge hos landene selv og ikke hos Unionen. Men jeg kan forstå, at politikken nu er, at man er bundet af konvergenskravene, dem skal man følge, dem skal man underkaste sig, og at Folketinget dermed har samme status som en kommunalbestyrelse: Man kan operere inden for de rammer, som fastsættes ovenfra, men man må altså holde sig til de rammer, der bliver udstukket. Og dér kan jeg sige ganske tydeligt: Det vil Enhedslisten aldrig nogen sinde acceptere. Så tror jeg ikke, jeg kan sige det mere klart.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Elisabeth Arnold for en kort bemærkning, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil blot konstatere, at jeg må forstå hr. Keld Albrechtsens sidste bemærkning sådan, at hvis den danske regering selv finder ud af, at det er fornuftigt at føre en lavinflationspolitik, føre en lavrentepolitik, føre en politik med manglende underskud på statsfinanserne og afvikle statsgælden, så er det helt i orden, så krænker det ikke nogen af de fire danske forbehold.

Annette Just (FP):

Jeg synes ikke, der er nogen grund til at give Enhedslisten utak for, at vi har fået denne debat, for den er da væsentlig.

Vi står over for en regeringskonference med så stort et emne som udvidelse, og hvordan vi kan gøre det. Vi ved alle sammen, at det er nødvendigt med traktatændringer for at kunne give mulighed for at udvide EU hen imod et større samarbejde, en større samhandel i den vestlige del af Europa og – så langt, som det overhovedet er muligt – mod øst.

Når jeg starter med det, er det, fordi jeg ikke er ét sekund i tvivl om, at vi er nødt til at acceptere ændringer i Traktaten. Vi har i dag fået tilsagn fra så at sige alle partier om, at det kommer ud til folkeafstemning, når der kommer ændringer i Traktaten.

Der er ingen tvivl om, hvor Fremskridtspartiet står. Jeg tror, at end ikke udenrigsministeren vil kunne være i tvivl om, at Fremskridtspartiet er modstander af det, der står i præambelen, altså

i forordet. Hvad er det, EU skal? Hen imod en stadig snævrere Union. Det var det, Fremskridtspartiet i særdeleshed brugte som begrundelse for at sige nej til at ændre EF til EU i 1992. Det var også med denne undskyldning om den snævre Union, at man indførte, at vi skulle have social- og arbejdsmarkedspolitik ind som værende en af hovedårsagerne til Unionen.

Vi så faren for, at det blev ren socialpolitik, man førte i Unionen. Det var det, vi brugte som begrundelse for at sige til den danske befolkning: Stem imod. Nu er jeres chance der. Men vi blev snigløbet. Efter at den danske befolkning havde stemt nej, hvad skete der så? Så var der syv partier, der kravlede sammen, og så sagde de: Vi gør et lille kunstgreb. Vi tager nogle forbehold. Nogle forbehold, venner! Hvad var det for nogle forbehold? Jo, man konstaterede, at Danmark ikke var medlem af Vestunionen. Jeg håber ikke, der var en eneste dansk politiker, der var i tvivl om, at Danmark ikke var medlem af Vestunionen.

Men hvad skal man så ud over det? Jo, hvis Vestunionen gerne ville være den forsvarsmæssige dimension i EU, ja, så ville Danmark have lov til at forblive uden for medlemskabet af Vestunionen. Goddag, mand – økseskaft! Jamen det er jo det, der står. Der står blot, hvad vi var. Der står blot, at nu må alle de andre lande diskutere det frit og frejdigt på denne her regeringskonference, uden at vi får mulighed for at sige: Nej, vel vil vi ej have en forsvarsmæssig dimension. Så jeg kan godt forstå, at SF før gjorde vrøvl over, at de andre lande ikke klappede i hænderne over vores forbehold. For vi sagde jo nemlig ikke: Nej, vi vil ikke have en forsvarsmæssig dimension i Den Europæiske Union, for derved får vi De Europæiske Forenede Stater. Det var det, den danske befolkning sagde nej til i 1992, men man snigløb den danske befolkning og brugte masser af store flommeord, man brugte en masse trusler for at få et knebent ja i 1993.

Var det da Den Økonomiske og Monetære Union? Jamen hvad står der i det lille forbehold, vi har om Den Økonomiske og Monetære Union? Vel vidende, at vi først skulle til at træffe beslutning, om vi ville være medlem af den tredje fase, altså om enhedsvalutaen, når den tid kom, så står der: Danmark vil allerede nu gerne have lov til at sige fra.

Jamen det er der overhovedet ingen grund til. At SF kunne få de andre seks partier med på den, er dog ret utroligt. For det skal rent faktisk

først diskuteres, når alle de her fine ord som konvergenskrav og lignende er blevet opfyldt, og der er mindst syv lande, der kan deltage – i 1999 kan det være ned til fem lande.

Der var ingen krav om, at Danmark skulle deltage, men vi sagde bare på forhånd: Vi er ikke særlig meget for det, for ellers kan vi ikke få det her ja igennem til Maastricht-Traktaten. Med andre ord: Vi har ikke sagt stop for den enhedsvaluta, som den danske befolkning rent faktisk sagde nej til. Vi sagde bare: Vi holder os uden for indtil videre. Det var at stikke folk blå i øjnene.

Så kom man med nogle mærkelige krav: Vi vil ikke være med til et politisamarbejde – det hedder en masse fint, men det er reelt det, der står. Men vi vil godt være med til et mellemstatsligt samarbejde for politikorpserne, og det er nu sund fornuft; det kan alle og enhver se. Men vi vil ikke være med til et samarbejde, der laver et rent EU-politikorps. Jamen er det ikke fantastisk! Der står faktisk ingen steder, at vi skulle have et politikorps, der hedder et EU-politikorps, eller hvad man nu ellers kunne finde på at kalde det; det står der overhovedet ikke. Men Danmark har det forbehold, at det vil vi ikke være med til. Det er der såmænd heller ingen andre der vil. Så det er jo vældig godt at stå og råbe højt om det fine forbehold.

Så til det fjerde forbehold – det er næsten det allermorsomste. Der har Danmark fået et forbehold ind om, at EU-borgerskab ikke må gå længere, end at det ikke kan genere et nationalt statsborgerskab. Men det stod der heller ikke at det kunne komme til. Rent faktisk er der mange lande, der synes, at det ville være forfærdeligt, hvis det går så langt. Så der har ikke været tale om, at det skulle erstatte et statsborgerskab.

Jeg vil hermed påstå, at intet af de fire forbehold er det papir værd, som det reelt er skrevet på. Rent faktisk vil jeg vove den påstand – det har Fremskridtspartiet gjort før, og vi gentager det – at vi har ødelagt mulighederne for ved denne regeringskonference at sætte hårdt ind og sige: Danmark vil forhindre, at EU får en forsvarsdimension. Danmark vil forhindre den tredje fase i ØMU'en med en enhedsvaluta.

Hvis man endelig skulle gøre noget, så kunne man da i hvert fald lade den dér ecu med sine små eculetter blive til en parallelvaluta – det havde måske været fornuftigt, det ville Norge også have kunnet acceptere – således at man havde sin nationalvaluta, og når man var ude at rejse, så havde man en parallelvaluta, man kun-

ne bruge. Så var man fri for al den vekslen frem og tilbage, som så mange taler om.

Men Danmark har hele tiden sagt – og jeg håber og tror på, at Danmark bliver ved med at sige det – at vi gerne vil være med til at lægge vores valutapolitik fast. Det er det, der med fine ord hedder, at vi er med i anden fase af Den Økonomiske og Monetære Union. Men hvorfor i alverdens riger og lande skulle vi så have et fint forbehold, der sagde: Tredje fase vil Danmark ikke tiltræde på nuværende tidspunkt?

Det, Fremskridtspartiet gerne vil sige om det her, er: Det ville være overordentlig glædeligt, hvis regeringen havde så meget mod og mandshjerte, at de ville gå i gang med den regeringskonference og sige: Vi ønsker disse fire emner taget op. Vi ønsker disse fire emner taget ind i Traktaten. Vi ønsker at fjerne den sætning i Traktaten, der siger, at EU kan udvikle en militær dimension, bl.a. ved brug af WEU.

Vi ønsker, at den danske regering har lige så meget mod og mandshjerte og siger det samme om Den Økonomisk-Monetære Union, nemlig at vi ikke skal gå ind i en enhedsvaluta, som i dag alle, der har noget økonomisk forstand, siger sandsynligvis heller aldrig bliver til noget. Lad os dog få det fjernet!

Det samme med et EU-politikorps. Skriv det da ind i traktaten, at der ikke skal være et EU-politikorps, men et samarbejde politikorpserne imellem!

At EU-borgerskabet skal være et ekstra tilbud til dem, der er nationale statsborgere, er sund fornuft. Det er det, der står. Men så få dog skrevet ind i traktaten, at det ikke må gå længere, og at det ikke på noget tidspunkt må erstatte statsborgerskab, eller hvad man ellers kan finde på!

Derfor kan vi ikke gå ind for, at man skal skrive danske forbehold ind. Forbeholdene er intet værd. Det, vi skal skrive ind, er den vej, Unionen skal gå, altså modsat det, der står i præamblen om en stadig snævrere union.

Så skal der sættes bundpæle ned om »hertil og ikke længere«. Så skal vi sikre, at vi får en fornuftig udenrigspolitik, ikke med en eller anden EU-udenrigsminister, men en udenrigspolitik, som vi kan stå sammen om. Der kan være meget fornuft i, at man diskuterer det længere.

Åbenhed, nærhed, demokrati er også emner, der vil komme op.

Den røde lampe lyser, så jeg er nødt til at skynde mig.

Forenkling vil være et af hovedemnerne og så landbrug og sociale fonde. Landbrugspolitik og sociale fonde er noget af det, vi skal have med.

Dermed sagt: Vi skal have et frit samarbejde i Europa. Vi skal ikke have en stadig snævrere union.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg ved ikke, om jeg hørte rigtigt, men jeg synes, jeg hørte fru Annette Just sige, at ved at have de fire forbehold havde vi afskåret os fra at forhindre, at der kom en økonomisk-monetær union i EU.

Hvis jeg har forstået det rigtigt, så vil jeg gerne spørge, om det virkelig er Fremskridtspartiets mening, at vi i Danmark skal forhindre de andre i at gøre noget, som de er enige om at gøre. Vi skal altså fra dansk side sige: Vi beslutter os for, at det, de andre lande er enige om, må de ikke gøre.

Er det rigtigt forstået?

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Ja. Endelig er det rigtigt forstået. Det var derfor, vi sagde nej til Maastricht-Traktaten, for vi ønskede disse områder genforhandlet. Vi ønskede ikke Unionen, som gerne skulle være en enhed. Vi går nemlig ind for det indre marked, men det kan være, at fru Elisabeth Arnold ikke går ind for det indre marked.

Men hvis man har et indre marked og man skal have det til at fungere, så er man også nødt til at have ens spilleregler. Derfor mente vi, at unionstraktaten gik for langt. Derfor sagde vi nej til Maastricht-Traktaten. Derfor var vi selvfølgelig også nødt til at sige nej til Maastricht-Traktaten anden gang, for man stod bare og stak folk blå i øjnene ved at sige: Vi har et par forbehold, dér vil vi ikke forhindre de andre i at gå videre.

Det er jo grundlæggende forkert. Det var Maastricht-Traktaten, vi sagde nej til.

Peter Duetoft (CD):

Jeg ved ikke, om det er den ædle kappestrid mellem det gamle og det nye Fremskridtsparti, der nu fører til, at nynationalismen sejrer med uanede højder i den debat her – i fru Annette Justs tale.

For det var dog det mest fantastiske udsagn, der er kommet i denne sal længe, nemlig at vi i Danmark skal bestemme, hvad alle de andre

europæiske lande gør. Vi, det danske folk, skal forhindre andre europæiske folk i at gøre, hvad de har lyst til.

Jeg synes, at det placerer Danmark ganske centralt i den europæiske historie, men jeg vil nok sige, at det er vel også en selvovervurdering, som fru Annette Just formodentlig – jeg ved ikke, om Enhedslisten også hopper på den – kan være alene om.

I øvrigt er der meget, der er underligt i fru Annette Justs tale. Jeg kan ikke forstå, at fru Annette Just kan påberåbe sig at være EF-tilhænger. Så vidt jeg husker, stemte Fremskridtspartiet for Den Europæiske Fælles Akt i sin tid.

Men det er åbenbart forbigået fru Annette Justs opmærksomhed, at sætningen om det stadig snævrere samarbejde i Europa faktisk stammer fra Romtraktaten i 1957, hvor det blev understreget, og dermed var det fundamentet både for dansk tiltræden af Fællesskabet i 1973 og for Den Europæiske Fælles Akt i 1986, og derfor er det grundfundamentet i hele EU-samarbejdet, fru Annette Just her tager afstand fra.

Jeg fatter ikke, at fru Annette Just ikke melder sig under JuniBevægelsens, nej, det er vel ikke engang nok, men så unionsmodstanderbevægelsens og Enhedslistens faner i stedet for at lege nationalist her i Folketinget.

Men så må jeg sige omkring debatten i dag, at de fire danske forbehold efter CD's opfattelse overhovedet ikke hører hjemme på regeringskonferencen. De er ikke til debat på regeringskonferencen. De er til debat i Folketinget. De er til debat med det danske folk, og det eneste sted, de danske forbehold kan hæves, er i Danmark på foranledning af Folketinget og ved hjælp af en folkeafstemning eller flere. Det synes jeg vi skal holde fast i.

Så kan vi selvfølgelig vælge som Enhedslisten at sige: For at leve op til de forbehold er vi nødt til overhovedet ikke at blande os i, hvad der foregår på regeringskonferencen på de emneområder, der kunne røre forbeholdene. Dermed sætter man Danmark totalt uden for indflydelse.

I CD har vi nu den opfattelse, at vi også skal sidde med ved bordet, når man diskuterer en kommende udenrigs- og sikkerhedspolitik, at man også skal sidde med ved bordet, når man diskuterer retspolitik, at vi også skal sidde med ved bordet, hvis man kommer til at diskutere den økonomiske politik, men stadig væk med udgangspunkt i, at det, de andre lande bliver enige om – og der gør det ikke noget, at udenrigsministeren og andre ministre hjælper med til

at få nogle fornuftige løsninger – bakker vi så op i en ratifikation, men understreger samtidig, at Danmarks deltagelse alene afhænger af de fire forbehold.

Sådan ser vi nu verden: være konstruktivt med på alle områder, men erkende, at Danmarks tiltræden er afhængig af en folkeafstemning.

For det er jo det, der – for lige at tage den engang til til ære for SF – ligger i det danske kompromis. Vi lover folkeafstemningen, til gengæld lover vi også, at de andre kan gå i den retning, de vil, og så langt de vil på de områder, hvor vi står udenfor. Der har vi altså den stik modsatte holdning af Fremskridtspartiets, hvor vores opfattelse er, at Danmark ikke skal styre Europa. Danmark skal være en konstruktiv medarbejder. Det er ikke en beslutning her i Folketinget, der skal forhindre andre europæiske folk i at få den løsning, de gerne vil have.

Jeg vil så godt markere, at CD ønsker de fire forbehold hævet. Vi mener, at man som led i en fælles europæisk udenrigs- og sikkerhedspolitik må have muligheden for en forsvarsdimension. Vi ønsker ikke Vestunionen som en del af Den Europæiske Union. Det har vi markeret den ene gang efter den anden. Men vi ønsker bestemt, at Den Europæiske Union kan beslutte at bruge Vestunionen, og vi synes, det er aldeles ulogisk, at Danmark er uden for Vestunionen på et tidspunkt, hvor Vestunionen bliver en stadig stærkere del af NATO-samarbejdet, det samarbejde, vi i forvejen er medlemmer af.

Vi tror også, det bliver meget, meget vanskeligt at finde en model for et samarbejde mellem et Danmark uden for ØMU'ens tredje fase og så de kernelande, der må lave den tredje fase. Forudsætningen for et sådant arrangement må jo være, at den danske økonomiske politik – den danske kronkurs, det danske renteniveau osv. – rent faktisk kan holdes på et fornuftigt niveau, og hvis der ikke er et troværdigt samarbejde mellem dem, der laver ØMU'en, og os, så er man nødt til i Danmark at tage det forbehold op til diskussion.

Omkring retssamarbejdet tror vi, at man på flygtningeområdet og kriminalitetsområdet får så store problemer, at man er nødt til at effektivisere samarbejdet, og det vil betyde, at man også er nødt til at gå mere i unionsretningen, og at Danmark er nødt til at være med.

Unionsborgerskabet er der jo meget symbolisk i. Nu var det også lidt pudsigt at høre her, at unionsborgerskabet ikke betød noget, som fru

Annette Just sagde. Mig bekendt var det i sin tid fru Pia Kjærsgaard, der rejste land og rige rundt og fortalte, at unionsborgerskabet var en erstatning for det danske statsborgerskab. Men o.k., der kan jo i forbindelse med partidelinger opstå forskellige vurderinger af, hvordan verden ser ud, og det er åbenbart sket i det her tilfælde.

Men en kendsgerning er det, at unionsborgerskabet mest har symbolvirkning. Vi er bange for, at danskere skal blive opfattet som B-medlemmer af Den Europæiske Union. Det ønsker vi ikke. Vi ønsker, at danskere skal være med på lige fod med alle andre.

Derfor tror vi, at tidspunktet kommer, hvor vi er nødt til at hæve de fire danske forbehold. Det siger vi højt. Det siger vi tydeligt, og det bliver vi ved med at sige, hvad enten vi er i den ene regering eller den anden regering, og hvad enten SF og Enhedslisten kan lide det eller ej.

Men det, vi skal vurdere, er naturligvis, hvornår vi skal tage fat på det. Hvornår skal vi tage fat på diskussionen om forbeholdene?

Dér er det vores opfattelse, at man ikke skal kaste sig ud i en folkeafstemning her og nu, om fjorten dage eller om et år eller om to år, medmindre situationen er blevet så klar, at vi også er i stand til at få et ja ud af det. Der er ingen grund til at kaste os ud i en masse folkeafstemninger, hvor tvivl og usikkerhed og halvforløjede påstande kan gøre, at vi får et nej. Derfor er vi ikke dem, der siger, at det haster med at få folkeafstemning om det her, men vi erkender, at vi går ind for ændringer af de her ting.

Det, der er vores hovedindvending mod, at de danske forbehold skal blive bragt på banen i forbindelse med regeringskonferencen, er, at det er at spille andres tid, og det er at spille vores tid. I og med at det ikke skal til behandling, ikke skal til afgørelse på regeringskonferencen, om Danmark har forbehold eller ej, så er der jo ingen grund til at bruge tid på den diskussion, som alligevel skal foregå et andet sted.

Vi er bange for, at hvis det lykkes specielt SF og Enhedslisten at få de danske forbehold til at blive en central del af fordiskussionen op til regeringskonferencen, så vil det tage tid fra alle de langt vigtigere diskussioner, der skal foregå på regeringskonferencen. Tænk, hvis Danmark ene og alene af alle i Europa render rundt og diskuterer danske forbehold, mens alle andre diskuterer Europas reelle problemer – det ville da være trist.

Det ville da være en skæv prioritering, der dels bragte Danmark uden for indflydelse, men

dels jo også igen gjorde, at den danske befolkning ikke fik den reelle europæiske diskussion, som den bør have. Derfor bør den danske debat – både op til regeringskonferencen og under regeringskonferencen – naturligvis handle om to ting.

For det første nødvendigheden af åbningen over for Øst- og Centraleuropa, en åbning, der er fundamentet i en sikkerhedspolitik i Europa, en åbning, der vil forebygge social ustabilitet, militær magtovertagelse af nationalister, og hvad det ellers kan være – det, der gør, at vi kan leve i et fredeligt Europa. Den diskussion skal vi have, og den er noget vigtigere end danske forbehold.

Den anden diskussion, vi skal have, kræver, at man er unionstillhænger, og derfor kan jeg se i al fald et par partier herinde, der ikke kan deltage i den diskussion på et reelt grundlag. Men vi, der tilslutter os Unionen, tilslutter os det europæiske samarbejde og mener, at EU er løsningen på de europæiske sikkerhedsproblemer, har en forpligtelse til at bruge regeringskonferencen og tiden op til den til at gøre EU-spørgsmålet jordnært, til at diskutere arbejdsmarkedsproblemer, til at diskutere arbejdsløshed, til at diskutere miljø, til at diskutere alle de fælles problemer, der er i vores Europa, og som kræver en konstant og konsekvent indsats.

Vi skal også i stedet for hele diskussionen om danske forbehold have diskussionen om, hvordan vi gør europæisk udenrigs- og sikkerhedspolitik så stærk, at vi for fremtiden, når vi ser etniske udrensninger i dele af Europa, når vi ser krig, når vi ser de konflikter, vi har bl.a. på Balkan, med Den Europæiske Union har en reel udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor man står sammen for at løse problemerne. Hvordan vi styrker det, er et hovedemne på regeringskonferencen.

Derfor ville det i vores øjne være synd at spille regeringskonferencen eller vores tid med den anden diskussion. Den diskussion hører hjemme, når Danmark er rede til at hæve forbeholdene, fordi verden har ændret sig sådan, at de forbehold er gammeldags og upraktiske. Den tid kommer, men den kommer ikke i næste uge, og den kommer ikke til foråret. Derfor ville det være at prioritere forkert at tage den diskussion.

Men jeg ved da godt, at bl.a. Enhedslisten næsten elsker den diskussion, for så længe de kan holde fast i den, er de fri for at skulle tage stilling til den praktiske politik, der foregår i EU.

Dér ved vi jo Enhedslisten har nogle voldsomme problemer med på den ene side at være en varm EU-modstander og på den anden side inderst inde at måtte erkende, at på en lang række praktiske områder, der sikkert også er populære i Enhedslistens vælgerskare, f.eks. indsatsen mod arbejdsløsheden, er en fælles indsats i EU så værdifuld, at man kunne komme til at give EU et blåt stempel, og nogle kunne måske komme i tvivl om den religiøse anti-EF-modstand i virkeligheden har et reelt indhold.

Men det er jo Enhedslistens problem, at de er nødt til at tale med to tunger, og det er sørgeligt, men sådan er religionskrige vel.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Til det sidste kan jeg oplyse hr. Duetoft om, at der stod i en avis forleden, at 97 pct. af de vælgere, man havde spurgt i en opinionsundersøgelse, og som støttede Enhedslisten, også støttede det synspunkt, at vi ikke skal med i den fælles mønt. En opbakning på 97 pct.s enighed bag det synspunkt er dog ganske pænt. Jeg tror, at der er ganske god overensstemmelse mellem det nej, som vi fremfører her fra talerstolen, og så det nej, der er ude i befolkningen også blandt Enhedslistens medlemmer og vælgere.

Jeg kan ikke lade være med at sige, at det er, som om hr. Duetoft slet ikke havde overværet formiddagens debat, for hr. Duetoft begynder nu – på samme måde som udenrigsministeren startede debatten – med påstanden om, at de fire undtagelser ikke kommer til behandling på regeringskonferencen. Vi havde jo ellers under debatten fået afklaret, at de emner, som dækkes af de fire undtagelser, f.eks. fælles politi, faktisk kommer til behandling på regeringskonferencen.

Det synspunkt, udenrigsministeren indledte debatten med, mente jeg der gennem debatten var opstået klarhed over ikke kunne holde.

Men så vil jeg spørge hr. Duetoft og tage et konkret eksempel, nemlig det fælles politi: Når nu forslaget kommer på regeringskonferencen om, at politisamarbejdet flyttes fra det, man kalder søjle 3, som principielt er mellemstatslig – selv om man ganske vist i Europolkonventionen allerede nu har flertalsafgørelser – til søjle 1, Unionssøjlen, det overnationale, skal Danmark så sige ja eller nej til det på regeringskonferencen?

Det må hr. Duetoft da indrømme kommer til behandling.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg er da ked af, hvis det kommer bag på hr. Duetoft efter alle de mange debatter, vi har haft her i salen om netop EU-området, at Fremskridtspartiet gik ind for det indre marked, at vi gik ind for EF, men at vi gik imod den stadig snævrere union.

Det er i virkeligheden lige så forfærdeligt, at hr. Duetoft kan sætte spørgsmålstejn ved, at Fremskridtspartiets indstilling er og altid har været, at ved traktatændringer skal der være enstemmighed, det vil sige, at alle nationer skal sige ja, for at man kan ændre noget. Derfor var det så vigtigt, at Danmark sagde nej i 1992, for så ville der ikke komme nogen ændring. Derved har man sagt, og hr. Duetoft kan sige, vi kan som danskere sige, at vi sætter de andre på plads. Vi vil ikke være med til ændringer.

Så glemte jeg vel nok det vigtigste, men den røde knap gjorde mig forvirret. Jeg ønsker at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden

»Idet Folketinget konstaterer, at det er af vital betydning for dansk EU-politik, at der er opbakning i befolkningen til den EU-politik, som regeringen og Folketinget fører, opfordrer Folketinget regeringen til at afholde en vejledende folkeafstemning om det danske udspil til EU-regeringskonferencen i 1996.

Folketinget fastslår samtidig, at det samlede resultat af EU-regeringskonferencen i 1996 også skal sendes til folkeafstemning i Danmark.

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.«
(Dagsordensforslag nr. D 9).

Anden næstformand (Henning Grove):

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil anbefale fru Annette Just at gå hjem og læse EU's historie. Faktisk stammer bemærkningen om det stadig snævrere samarbejde, som jeg allerede nævnte i min ordførertale, fra 1957 og Romtraktaten, den Romtraktat, der også danner baggrund for det indre marked og hele det EF, som er bygget op omkring det indre marked.

Derfor undrer det mig, at Fremskridtspartiet på en gang kan stille sig op og fortælle, at de støtter det, mens de i virkeligheden samtidig tager en sætning ud af den præambel, som hele samarbejdet er bygget op om. Men der er jo snart ingenting, der skal undre én længere.

Så vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at det kan godt være, at jeg lyder, som om jeg ikke har hørt formiddagens debat, men hr. Keld Albrechtsen lyder, som om han ikke har hørt, hvad der er sket siden 1972 i debatten, og det er jo strengt taget meget værre.

Altså, Danmark sagde faktisk ja til at være med i Fællesskabet. Jeg giver ikke meget for det med 97 pct. af Enhedslistens vælgerskare mod den fælles mønt, for det var ikke det, jeg spurgte om. Det, jeg rent faktisk konstaterede, var, at Enhedslisten har større og større og større problemer med på en gang at køre sin bastante, halvreligiøse anti-EF-holdning og samtidig være skeptisk over for det ene glimrende forslag efter det andet til indsats omkring miljøet, omkring arbejdsløsheden osv., der kommer i EU, og jeg er meget spændt på, hvor længe bukserne kan holde.

Hvor længe kan man blive ved med at sige, at alt fra EU er dårligt, når det vælter ind med praktiske eksempler på, at EU faktisk kan gøre noget godt?

Det bliver forhåbentlig forstærket på regeringskonferencen, sådan at man får en endnu stærkere indsats på de her områder. Så bliver det morsomt at se hr. Keld Albrechtsen hoppe rundt og forklare, hvorfor man også skal være mod de gode tiltag, der jo gør mange ting.

Hr. Keld Albrechtsen har åbenbart ikke forstået, at for mig er der forskel på at diskutere emnet og så de danske forbehold. Vi har accepteret, at de andre kan gå videre på områder, hvor Danmark står udenfor. Det betyder også, at de områder selvfølgelig kan diskuteres på regeringskonferencen, men det ændrer da ikke noget ved de danske forbehold.

Så er diskussionen selvfølgelig, om vi skal deltage aktivt i den debat eller vi ikke skal. Der mener Enhedslisten åbenbart, at vi ikke skal – det er at sætte os uden for indflydelse – mens vi mener, man skal være med og så markere, at vi alligevel ikke selv er med i det.

Som svar på det direkte spørgsmål om politiet: Jo, hvis de andre lande ønsker, at politiet skal flyttes fra søjle 3 til søjle 1, så skal Danmark ratificere det med det forbehold, der ligger i vores danske forbehold. Vi skal ikke standse de andre

lande, hvis de vil have det flyttet, men Danmark skal fastholde, at vi kun kan deltage, såfremt forbeholdet her bliver fjernet af den danske befolkning ved en folkeafstemning. Sådan ser det faktisk ud med CD-briller.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Det var dog utroligt. Hr. Peter Duetoft er vel forhåbentlig vidende om, at når man skal stemme om en traktat, så er man nødt til at tage den, som den står der. Så kan man stemme ja eller nej, ergo er man nødt til at afveje: Hvad taler for, og hvad taler imod? Godt.

Allerede i 1957 kom den store union, og da vi stemte om den i 1972, sagde vi: Der er så meget positivt, så vi stemmer ja.

Da vi gik ind for det indre marked i 1986, da var der så meget positivt, ja, vi stemmer ja. Men vi har hele tiden sagt, at den sætning, der hedder hen imod det stadig snævrere samarbejde, er vi ikke særlig glade for. I 1992 var vi gået for langt. Det sagde vi klart og tydeligt, og hr. Peter Duetoft kan forhåbentlig også godt huske de debatter, han og jeg havde her i salen, og hvor jeg blev ved med at sige, at nu er vi gået for langt. I 1986 sagde vi hertil og ikke længere, men i 1992 var vi gået for langt.

Derved må det blive: Vi ønsker stadig væk, at man laver en traktatændring bl.a. her, hvor den ene sætning »hen imod en stadig snævrere union« bliver fjernet. Vi mener nemlig i Fremskridtspartiet, at det vigtigste, vi kan gøre for europæere, er at lave konstruktivt samarbejde, ikke at lave et forenet Europa.

Så synes jeg, det er helt utroligt, når hr. Peter Duetoft nu forklarer så pædagogisk og fint, at han ikke bryder sig meget om de her forbehold – det ved vi godt – men at den danske regering selvfølgelig skal kunne deltage i diskussionen om, hvorvidt vi skal have politisamarbejdet puttet over i søjle 1, således at vi kan få lavet et politikorps. Jamen det er da helt fint. Vi skal bare huske til sidst at sige: Men i øvrigt er vi ikke selv med.

Og hvad sker der så? Pludselig står vi der, og så skal hr. Peter Duetoft sige: Ja, nu er vi jo nødt til at være med. Nu er det et fait accompli. Sådan er det.

Men det, Fremskridtspartiet ønskede og stadig ønsker, er, at vi sidder med ved bordet for at kunne forhindre, at det kammer over, for vi skal være med til at forhindre, at Unionen bliver til de forenede europæiske stater.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Til hr. Duetoft vil jeg gerne svare, at det har unægtelig for Enhedslistens vedkommende været vanskeligt at se, hvad det skulle være for nogle forslag om miljøforbedringer, som stammer fra EU.

Det kan være, hr. Duetoft kender nogle, som jeg ikke kender, men det, som jeg kender til, er det ene direktiv efter det andet, som forhindrer Danmark i at opretholde eller forbedre sine egne sundheds- og miljøstandarder, og hvor det også viser sig gang på gang, at miljøgarantien ikke er i stand til at sikre vores betingelser her i Danmark.

Vi har stillet et forslag om at få sikret miljøgarantien, et forslag, som regeringen desværre ikke kunne støtte. Så vi har også fremlagt forslag på miljøområdet, forslag, der sikrer et bedre miljø, eller at vi i hvert fald her i Danmark selv kan lave lovgivning for et bedre miljø. Det er sådan, det ligger.

Så vil jeg gerne sige tak til hr. Duetoft for svaret om politisamarbejdet. Hvis de andre lande siger, at det skal flyttes over i unionssøjlen, i søjle 1, så vil hr. Duetoft altså sige o.k., det accepterer vi. Man går altså ind i forhandlingen og siger, at det accepterer vi, men selvfølgelig under forbehold af, at resultatet af forhandlingen bliver godkendt ved en efterfølgende dansk folkeafstemning.

Det betyder, at hr. Duetoft er enig med Venstre og De Konservative i, at forbeholdene ikke skal fastholdes under forhandlingsforløbet på regeringskonferencen. Jeg er da godt klar over, at man vil tage det forbehold om en folkeafstemning. Selvfølgelig vil man da det, alt andet ville være fuldstændig uanstændigt.

Men så vil jeg godt spørge hr. Ove Fich: Er Socialdemokratiet enig med hr. Duetoft? Det er jo det spørgsmål, vi har stillet gang på gang, og hr. Duetoft har jo nu besvaret det om end i en for Enhedslisten skuffende form, nemlig at man er enig med Venstre og De Konservative. Er hr. Ove Fich også det?

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg vil godt sige til hr. Keld Albrechtsen, at når jeg nu skal citeres fra Folketingets talerstol, vil jeg bede om, at jeg bliver citeret for det, jeg siger, og ikke det, hr. Keld Albrechtsen tror jeg siger.

Det, jeg sagde, var, at vi skal acceptere, at de andre lande gennemfører den flytning, men vi skal sige, at vi står udenfor, indtil vi beslutter noget andet. Der er forskel på det og så at have en tilslutning til forhandlingsresultatet, som skal hjem og afprøves i Danmark. Forbeholdet opretholdes og kan så senere tages op til revision, hvis man vil det.

Der er en væsentlig forskel på, om man med det samme siger, at det går vi ind for, og at nu går vi hjem og siger, at det skal befolkningen også gå med til, eller man siger, at det må de andre gerne, men vi står udenfor, indtil den danske befolkning har truffet en anden beslutning.

Jeg synes, der er en væsentlig forskel, og derfor vil jeg bede om, at jeg faktisk bliver citeret for det, jeg siger.

Til fru Annette Just: Der er heldigvis en væsentlig og grundlæggende forskel i Fremskridtspartiets og CD's opfattelse her. Fru Annette Just sidder ved det europæiske bord for at forhindre en masse ting. CD sidder ved det europæiske bord for at fremme en masse ting.

Vores opgave ved regeringskonferencen er at få EU til at fungere bedre, til at tage sig af en række af de væsentlige opgaver, der ligger i Europa fremover. Vi vil være positivt med.

Fru Annette Just vil sidde nidkært på vagt og råbe nej, hver gang de andre får en god idé, som ikke lige passer ind i fru Annette Justs kram. Der er en væsentlig forskel på at gå positivt ind i det europæiske samarbejde og gå negativt ind i det europæiske samarbejde.

Efter debatten i dag må jeg sige, at jeg har dyb og stor – og har i øvrigt altid haft det – respekt for Enhedslisten. De kæmper med åben pande for deres nej. Jeg er vildt uenig. Jeg synes, det er lidt gammeldags og fjollet måske at gøre det, men det er jo deres sag.

Men jeg giver ikke fem flade øre for Fremskridtspartiet, der render rundt og påberåber sig at være EF-tilhængere, det indre marked, europæisk samarbejde, halleluja, og så samtidig ønsker at fjerne fundamentet i den traktat, som vi har tilsluttet os, traktaten fra 1957, hvori der står, at der skal et tættere og tættere samarbejde til. Jeg giver ikke fem flade øre for det. Det er dobbeltspil i en grad, så det nærmest er pinligt.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Jeg beklager, at hr. Keld Albrechtsens hukommelse ikke rækker fra om formiddagen til om

eftermiddagen. Det spørgsmål, der blev stillet mig, kan hr. Keld Albrechtsen læse i Folketingets forhandlinger, men jeg skal da gerne gentage det. Jeg svarede nemlig på det samme spørgsmål i relation til en udtalelse fra fru Charlotte Antonsen.

Hvad var svaret? Det var, at vi glemmer ikke de danske forbehold. Tværtimod, vi står ved de danske forbehold, men det forhindrer os ikke i at blande os i debatten på samtlige områder på regeringskonferencen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det skulle glæde mig, hvis jeg faktisk havde misforstået hr. Duetoft.

Så vil jeg spørge for at få det helt præcist frem – det synes jeg er meget spændende: Hvis det går sådan, at man fra de andre landes side siger, at de vil have politisamarbejdet og det retlige samarbejde over i søjle 1, så er det altså hr. Duetofts opfattelse, at man siger fra dansk side, at det kan vi jo ikke gøre noget ved, men Danmark flytter ikke med fra søjle 3 og over i søjle 1.

Så må det traktatforslag, der skal udarbejdes, altså være sådan, at Danmark ikke er med, og det skal så være i resultatet. Nu stiller jeg så det spørgsmål, om jeg har forstået hr. Duetofts position korrekt, når jeg fremstiller det på denne måde.

(Kort bemærkning).

Annette Just (FP):

Jeg gad vide, hvad hr. Duetoft egentlig mener med, at han ikke giver fem flade øre for det; så vidt jeg ved, er det i øvrigt flere år siden, at femøren er udgået. Men jeg forstår, at hr. Duetoft stadig ikke har fattet en lyd af det, vi i så mange år har talt om her fra Folketingets talerstol.

Fremskridtspartiet er ikke tilhænger af EU for at forhindre noget; vi er tilhængere af EU for at sikre et europæisk samarbejde. Vi er også tilhængere af det EU, som gerne vil udvide sig med de øst- og centraleuropæiske lande og de baltiske lande, og for at forhindre, at det bliver håbløst umuligt for disse lande, er vi nødt til at lave en forenkling. Jeg troede egentlig, at også hr. Duetoft efterhånden havde fattet, at det var vores indstilling.

Vi arbejder faktisk for, at det skal blive effektivt. Det kan det ikke blive, når det får lov til at blive dynget til i bureaukrati og får lov til at gå ned i petitesser med alle disse direktiver, som går fuldstændig ud over enhver fornuftig grænse.

Når det så også får lov til at blive til et EU, hvor man lægger op til en forsvarsdimension, til en enhedsmønt osv., er det, det går galt, for så har vi Europas Forenede Stater i stedet for det, som vi rent faktisk sagde ja til, og som Fremskridtspartiet er stor tilhænger af og vil arbejde for, nemlig et samarbejde i et fællesskab i Europa.

Men jeg kan forstå, at det ikke er det, hr. Duetoft vil; han ønsker diktaturet fra Bruxelles.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg synes, den sidste sætning ganske klart karakteriserer fru Annette Justs indlæg. At nogen kan karakterisere EU-samarbejdet som et diktatur, synes jeg nu nok er et problem. Måske er EU's største problem i virkeligheden, at det er så godt og demokratisk, som jeg støtter det er, for det gør jo, at noget af det mere effektive ikke har kunnet komme igennem, fordi man har snakket og snakket og snakket. Det er jeg så tilhænger af at man gør, for jeg kan bedre lide demokrati, end jeg kan lide diktatur.

Men jeg synes, fru Annette Justs karakteristik er lidt dårlig, og hvis fru Annette Justs EU-politik fremstår som uforståelig, behøver det ikke at være min skyld. Det kan godt være fru Annette Justs forklaringer, der er for dårlige.

Til hr. Keld Albrechtsen fra Enhedslisten vil jeg godt sige, at det, der er afgørende for mig, er, at vi i Danmark ratificerer en traktat, så den kan blive ændret, hvis de øvrige lande ønsker at få den ændret i en anden retning. Så må man finde et arrangement mellem Danmark og den øvrige del af EU, der klarer forbeholdsproblemet, for det skal klares på samme måde, som man har klaret problemet med England og den sociale dimension osv.

Det er ikke en ønskesituation set fra vores side, men vi holder fast i, at der herhjemme skal en folkeafstemning til for at ændre de danske forbehold. Vi holder også fast i løftet fra Edinburgh om, at hvis de andre vil videre på de her områder, vil vi acceptere det, og dermed kræver det jo, at vi ratificerer traktaten, og derfor må der så findes et arrangement, hvori man fastholder forbeholdet, selv om de andre går videre. Det er der ingen diskussion om, og det er der ikke noget nyt i.

I øvrigt tror jeg ikke, situationen opstår, for så vidt jeg er orienteret, er det ikke sådan, at alle lande står på spring for at ønske flytning af det retlige samarbejde fra søjle 3 til søjle 1, men jeg

vil godt melde klart ud, at hvis det er tilfældet, skal vi ratificere den traktat i Danmark for at lade de andre køre videre, men der skal så, ligesom der blev i Edinburgh, være lavet en bindende aftale, der holder os udenfor, og så kan jeg love hr. Keld Albrechtsen, at så skal vi nok mødes på alle landets talerstole for at få lavet den om i løbet af et stykke tid; men det er en politisk kamp herhjemme.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Lad mig indledningsvis sige til hr. Duetoft, at der bliver ikke fra min side nogen kappestrid mellem Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet, i hvert fald ikke ud fra det udgangspunkt, som hr. Duetoft gav udtryk for, for i Dansk Folkeparti har vi ikke noget problem med, at andre europæiske lande ønsker et udvidet samarbejde på nogle områder. Vi mener, at det skal være en ret for et land at sige, at der er et område, man ikke ønsker at deltage i samarbejdet på, men det skal så naturligvis ikke forhindre de øvrige lande i at vælge at gå videre.

Der er så nogle praktiske problemer, der skal løses, når man vælger at gå den vej, nemlig Europa-Parlamentets diskussioner, diskussioner i Ministerråd osv., men udgangspunktet er vi i hvert fald enige om, og så må vi diskutere, hvordan man rent praktisk kan løse problemerne.

Jeg vil sige til Enhedslisten, at jeg synes, det er en god idé at rejse denne debat i lighed med andre debatter, som også er rejst på EU-området, og når det er nødvendigt med den slags debatter, selv om visse ordførere har givet udtryk for utilfredshed med dem, er det, fordi det er svært hele tiden at vide sig sikker på, hvad det er for en EU-linje, specielt regeringen lægger op til. Vi har set en slingrekurs på flere områder, som gør det nødvendigt at få en debat i Folketingssalen, hvor det i det mindste er til fordel.

Først og fremmest er det udtryk for en slingrekurs, at regeringen har sagt, at man skal have en bred folkelig debat om de forskellige EU-områder, inden man fra dansk side lægger sig fast på en holdning til regeringskonferencen, samtidig med at regeringen ikke klart har spillet ud med, hvad den selv vil.

Det seneste er så, at man ikke ønsker at lægge sit udspil frem for offentligheden, før det er forhandlet på plads med et flertal i Folketinget. Det medfører, at det ikke er muligt at debattere regeringens oplæg i fuld offentlighed, før et

flertal er på plads, og det betyder også, at det bliver meget svært at få bredt EU-debatten ud til det niveau, som jeg ellers troede flere herinde i salen ønskede.

På dette område føler vi, at man løber fra et tidligere løfte, idet vi, hver eneste gang vi har stillet også skriftlige spørgsmål til regeringen om holdningen til et bestemt EU-område, har fået at vide, at vi først kan få svar efter denne brede offentlige debat; men den kommer ikke for alvor i gang, for man ønsker ikke at komme med et oplæg, før man har forhandlet det på plads med et flertal her i Folketinget.

Det andet område, som regeringen også har givet udtryk for en slingrekurs på, er i spørgsmålet om en folkeafstemning om resultatet af regeringskonferencen. Den tvivl, der er, har statsminister Poul Nyrup Rasmussen skabt, og det er meget uheldigt. Det er ikke bare uheldigt og ufornuftigt, men også uforståeligt.

I forbindelse med de debatter, der var om Maastricht-Traktatens vedtagelse og Edinburgh-Afgørelsen, stod det netop klart, at man nu skulle spørge befolkningen, hver gang der på EU-plan blev taget et skridt i retning af et større eller mindre samarbejde. Det var befolkningen, der skulle sætte tempoet, og ikke politikerne, og derfor er det uforståeligt, at der nu via statsministerens udtalelser om dette emne er skabt tvivl om, hvorvidt der kommer en folkeafstemning efter regeringskonferencen.

Når man er løbet fra så helt centrale løfter til den danske befolkning, rejser der sig jo spørgsmålet: Hvad så med de politiske løfter, man har givet? Hvad så med substansen i de løfter, man har givet den danske befolkning, bl.a. på de områder, som Enhedslisten har taget initiativ til en forespørgselsdebat om i dag? Kan vi regne med dem?

Det ved vi ikke endnu. Det ved vi måske om nogle måneder, når det danske oplæg til regeringskonferencen er kendt, og da må vi så tage stilling til, i hvilket omfang man har taget højde for de løfter.

I bund og grund er det egentlig et pudsigt udgangspunkt, vi overhovedet har for debatten i dag:

En debat og en afstemning om Maastricht-Traktaten i 1992 endte med, at et meget stort flertal i Folketinget blev underkendt af den danske befolkning. Derefter definerer man så ud fra læserbreve og debatter, hvorfor den danske befolkning stemte nej. Man udvælger fire områder som de områder, der er helt afgørende – det

retflige samarbejde, ØMU'ens tredje fase, unionsborgerskabet og forsvarssamarbejdet – og siger, at det lige præcis er disse områder, der har gjort, at et flertal i den danske befolkning sagde nej.

Man går så til et møde og bliver enig om, at man giver nogle forklaringer på disse fire områder, som i bund og grund ikke ændrer noget som helst ved Maastricht-Traktaten.

Når det drejer sig om unionsborgerskabet, slår man fast, at det ikke træder i stedet for det nationale statsborgerskab, men argumentationen for Maastricht-Traktaten var vel egentlig også, at vi roligt kunne stemme for, for den indebar netop ikke, at unionsborgerskabet trådte i stedet for det nationale statsborgerskab.

Når det drejer sig om forsvarspolitik, slår man fast i Edinburgh, at der ikke er noget i Maastricht-Traktaten, der forpligter Danmark til at blive medlem af Vestunionen. Det står der heller ikke i Maastricht-Traktaten, og det er jo også derfor, man kan slå det fast i Edinburgh.

Når det drejer sig om det retlige og de indre anliggender, står der såmænd blot i Edinburgh-Afgørelsen: »Danmark vil deltage fuldt ud i samarbejdet om retlige og indre anliggender på grundlag af bestemmelserne i afsnit 6 i Traktaten om Den Europæiske Union.« Det kan man jo heller ikke sige er en undtagelse fra Maastricht-Traktaten.

Når det endelig drejer sig om ØMU'ens tredje fase, slår man fast, at Danmark har meddelt, at det ikke vil deltage i den tredje fase, men hvis man nu ser på den svenske diskussion, som jo også har drejet sig en hel del om ØMU'ens tredje fase, er det slået fast, at svenskerne har forpligtet sig fuldt ud til Maastricht-Traktaten. De har altså ikke taget et såkaldt forbehold, men alligevel er det stadig væk svenskerne, der suverænt bestemmer, om Sverige ønsker at deltage i ØMU'ens tredje fase. Det vil give en fornyet debat i Sverige, og det vil måske give en ny afstemning i Sverige, hvor de tager stilling til, om de ønsker ØMU'ens tredje fase. Det må de finde ud af, men sagen er blot, at det er et emne, som de finder ud af; de har ikke forpligtet sig til automatisk at deltage i ØMU'ens tredje fase. Det er udtryk for, at vi har indskrevet nogle rettigheder i Edinburgh-Afgørelsen, som vi allerede havde.

Så kan man spørge, om der ikke alligevel er kommet noget godt ud af den proces, som vi gik igennem i 1992-93. Det mener vi i Dansk Folkeparti absolut der er, for der kom det gode ud af

den, at det blev gjort klart, at når der kom ændringer i EU-samarbejdet, ville politikerne herinde ikke tage patent på at vedtage dem. Man ville spørge befolkningen og selvfølgelig specielt i forbindelse med ændringer på de fire områder, som var defineret som grunden til, at man stemte nej i 1992.

Det var det gode, der kom ud af Edinburgh-Afgørelsen, og derfor skal man selvfølgelig ikke sige, at det, der skete, var fuldstændig formålsløst, for det var det ikke. Men det er netop derfor, at vi er nogle, der giver udtryk for en stor skuffelse, når det nu viser sig, at man er i gang med at løbe fra løftet om at holde folkeafstemninger, når der sker ændringer i samarbejdet, og derfor håber vi indtrængende, at der vil vise sig et flertal i Folketinget, når vi også senere i form af beslutningsforslag skal behandle temaet om folkeafstemninger, der vil slå fast, at det er hævet over enhver tvivl, at der selvfølgelig bliver folkeafstemninger, når der sker ændringer i samarbejdet.

Folkeafstemninger gavner altså debatten og breder den ud, og jeg tror, det var Europa-udvalgsformanden, socialdemokraten Ove Fich, der i sommer sagde til en avis, at det eneste tidspunkt, hvor befolkningen for alvor tager stilling til EU-spørgsmål, er, når den bliver spurgt om EU-spørgsmål. Det er vi meget enige i i Dansk Folkeparti, og derfor håber vi, at netop det synspunkt vil blive båret med videre, så vi får afstemninger, når der sker ændringer i samarbejdet, også ændringer, hvor det ikke er traktatmæssigt nødvendigt, at der bliver en afstemning.

Hr. Kent Kirk gav udtryk for, at De Konservative var med, når de var forpligtet til det, men vi ønsker også afstemninger, når der sker ændringer, hvor der ikke er en traktatmæssig forpligtelse, og det gør vi, fordi vi ved, at det gavner debatten og breder debatten ud til befolkningen, så det ikke bliver en debat, der er forbeholdt politikerne.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Der var en enkelt ting, jeg savnede i hr. Kristian Thulesen Dahls oplæg, og det var, hvilken model Dansk Folkeparti egentlig forestillede sig det europæiske samarbejde skal køre efter.

Fru Annette Just var jo tidligere på Fremskridtspartiets vegne forbilledlig klar, da hun sagde, at Fremskridtspartiet ønskede sig det indre marked, og det vil sige, at fru Annette Just

ønskede, at man rullede udviklingen tilbage til 1986. Enhedslisten, som har rejst debatten, har tidligere i dag sagt, at den ønskede hele samarbejdet afviklet skive for skive, indtil der ikke var noget som helst tilbage.

Jeg vil gerne høre, hvordan Dansk Folkeparti stiller sig til samarbejdet. Hvor langt vil man rulle det tilbage?

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man kan tage det udgangspunkt, som man som regel gør i en EU-debat, at sige, at det er et spørgsmål om, hvorvidt man ruller frem eller tilbage. Hensigten er altid at forsøge at tage lufte ud af en substansdrøftelse, hvor man siger, at det er legalt, at man er tilhænger af noget og modstander af andet, og måske også tilhænger af noget, der umiddelbart virker forskelligt, alt efter om det er før eller efter 1986 eller før eller efter 1993.

Dansk Folkepartis udgangspunkt er et europæisk samarbejde, der koncentrerer sig om to områder: handelsspørgsmål og miljøspørgsmål. Vi mener, at det er meget vigtigt, at vi får afgrænset EU-samarbejdet til nogle få helt centrale områder og har et stærkt samarbejde på de områder, men så siger: Når vi kommer ud over de områder, er det de nationale lande, der har suverænitet og selv bestemmer.

Det betyder også, at man skal have sat nogle klare hegnsplæ med hensyn til, hvad EU skal tage sig af, og hvad EU ikke skal tage sig af. Det er også derfor, vi f.eks. har været meget kritiske over for brugen af artikel 235, den lille traktatændringsregel, som betyder, at man kan få nye samarbejdsområder ind i EU-samarbejdet uden om en regeringskonference og uden at spørge befolkningen om det.

Det svar til fru Elisabeth Arnold, som tiden giver mulighed for, er, at vi ønsker et stærkt afgrænset samarbejde, og bliver det det, er vi også indstillet på, at inden for de få områder, samarbejdet så koncentrerer om, har EU en stor kompetence.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen): Når jeg sådan skal gøre op, hvad hr. Keld Albrechtsen har fået ud af dagen, må jeg sige: Det er ikke ret meget. Jeg synes, at det mest af alt ender i en helt uskøn konkurrence mellem Enhedslisten og de to højreliberale eller vulgær-liberale partier, Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet, om, hvem der kan være mest

imod EU, og jeg vil oven i købet sige, at hr. Keld Albrechtsen for en gangs skyld fuldstændig tabte konkurrencen. Han plejer at være svær at slå, men i dag lykkedes det fru Annette Just at slå hr. Keld Albrechtsen, da hun talte om diktaturet fra Bruxelles. Det er dog ikke et ord, som hr. Keld Albrechtsen sådan i almindelighed tager i sin mund, så jeg må sige, at fru Annette Just klart vandt dagens dyst på point.

Det er jo klart nok, at Fremskridtspartiet ikke vil stemme for liste Ø's dagsorden, for så havde det ikke fremsat sin egen, men det er ikke så klart, om liste Ø vil stemme for Fremskridtspartiets dagsorden. Det har jeg i hvert fald ikke hørt hr. Keld Albrechtsen ytre noget om, men jeg regner ikke med det. Min fornemmelse vil være, at hr. Keld Albrechtsen vil sige, at det vil man ikke, og så er splittelsen i hvert fald total. Der er tre modstanderpartier her i salen med henholdsvis syv, seks og fire mandater, og de er indbyrdes aldeles uenige, hvilket det er lykkedes hr. Keld Albrechtsen at dokumentere ved vores diskussion her i dag.

På et enkelt punkt er jeg nødt til også at belære hr. Keld Albrechtsen lidt om det nationale kompromis. Nu er der ikke noget at sige til, at hr. Albrechtsen ikke kender det så godt, for han var jo ikke med til at lave det. Han var faktisk imod det i sin tid, så jeg forlanger ikke, at hr. Keld Albrechtsen skal kende det særlig godt. Men der står i hr. Keld Albrechtsens udkast til dagsordenen noget, som jeg synes er helt i strid med det såkaldte nationale kompromis, det, der senere blev til »Danmark i Europa«. Der står, at man skal traktatfæste forbeholdene.

Den aftale, der er indgået mellem syv partier, går på, at de danske forbehold kan ændres og kun kan ændres ved en folkeafstemning. De kan altså ændres, men det kan de ikke, hvis de bliver traktatfæstet, for så er det ikke længere en dansk afgørelse. Hvis man traktatfæster en aftale med andre stater, giver man jo også andre stater indflydelse på, hvorvidt man kan ændre disse forbehold. Med andre ord: Hele ideen med traktatfæstelsen strider aldeles imod selve ånden i aftalen mellem de syv partier. Det er derfor også en skuffelse for mig, at hr. Steen Gade kan sige, at han kan stemme for dagsordensforslaget, for det er der ikke megen logik i. De danske forbehold kan ændres, men kun ved en folkeafstemning, og det er det væsentlige.

Så vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, at det så videre er lykkedes for ham i dag efter nogle timers hårdt arbejde at samle resten af Folketin-

get om at slå fast, hvad der er sagens kerne. Det vigtigste ved regeringskonferencen er at åbne mulighederne for, at EU kan udvides med de centrale- og østeuropæiske lande, herunder de baltiske. Det er, hvad et overvejende flertal i Folketinget vil vedtage, og det er det, som regeringskonferencen handler om. Derfor er jeg glad for, at denne diskussion ender med, at Folketinget endnu en gang slår det fast. Det er trods alt en god udgang på denne diskussion.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg skal svare på et spørgsmål, som udenrigsministeren har stillet mig om Enhedslistens syn på de dagsordensforslag, der er fremsat.

Endnu en gang vil jeg sige tak til SF for tilslutning til vores dagsorden.

Jeg kan sige, at Enhedslisten af forskellige grunde ikke kan støtte regeringsdagsordenen, først og fremmest fordi det, der står i den, ikke er rigtigt. Det er ikke hovedformålet med regeringskonferencen at sikre udvidelsen. Hovedformålet er at tage en række unionsskridt, f.eks. at gøre unionspolitiet overstatsligt. Derfor kan vi ikke underskrive en dagsorden, hvis indhold simpelt hen er forkert.

Dernæst, og det er meget vigtigt for os, er den dagsorden, som regeringen foreslår, en godkendelse af en forhandlingsprocedure, som indebærer, at regeringen har lukkede forhandlinger med SF, Venstre og De Konservative uden først at præsentere offentligheden og Folketinget for et udspil, som man derefter kan forhandle med partierne om. Det er dét, man godkender, hvis man stemmer for regeringens dagsorden. Det er en fremgangsmåde, vi ikke er tilhængere af, ligesom vi heller ikke er tilhængere af regeringens forsøg på at opnå et forlig med Venstre og De Konservative, og derfor stemmer vi imod regeringens dagsorden.

Med hensyn til fru Annette Justs dagsordensforslag er vi fuldstændig enige i dets andet punkt og muligvis også i det første; men det kan vi jo ikke vide, før regeringen eventuelt en dag fremkommer med et udspil.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg ved ikke, om det er, fordi udenrigsministeren har godt af at sidde 4-5 timer og fundere over de mange bemærkninger, der falder, at det altid er en nydelse at høre udenrigsministerens

kommentarer til en debat som den, vi har haft her i dag. Hvis det er tilfældet, kunne det være, at udenrigsministeren i højere grad skulle tage sig sådan en 4-5 timers sidde-over, inden kommentarerne falddt.

Det er jo rigtigt, som udenrigsministeren pointerer, at der blandt modstanderne – også her i Folketinget – er forskel på, hvad det er for et EU-samarbejde, man ønsker at have.

Det er en rigtig konstatering, men man kunne godt få den tanke, at udenrigsministeren forholder sig til det for at undgå at forholde sig til, at der blandt de partier i Folketinget, der er tilhængere af større integration, måske er en endog større splittelse. Når vi har hørt debatten her over de sidste 4-5 timer, skulle man tro, at der er utrolig langt fra Venstres og CD's til Socialdemokratiets og SF's holdning til, hvilket resultat den kommende regeringskonference skal ende med. Venstres ordfører sagde jo direkte, at de såkaldte forbehold er en hæmsko for Danmark, og at de bør afvikles hurtigst muligt. Er det også regeringens holdning? Hvis ikke må man jo konstatere, at der blandt tilhængerne i Folketinget af større integration er en måske endog større splittelse end blandt de partier, der er modstandere af større integration.

Det kan også tænkes, at udenrigsministeren vælger at svare, som han gør, for at undgå at forholde sig til den kritik, som også er rejst under debatten, nemlig af, at regeringen er løbet fra specielt løftet om at bringe EU-debatten ud til en bredere skare i befolkningen frem for at koncentrere den i Folketinget og måske en snæver kreds af EU-debattanter.

Det kunne man gøre ved at sørge for, at det oplæg, som regeringen kommer med til regeringskonferencen, kommer ud til offentligheden, inden det vedtages af et flertal af partierne; men det undlader udenrigsministeren behændigt at svare på.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Det skal blot være for at meddele, at SF vil stemme imod det af fru Annette Just fremsatte forslag om motiveret dagsorden.

(Kort bemærkning).

Ove Fich (S):

Hr. Keld Albrechtsen har sagt meget i dag, også meget besynderligt, men den mest besynderlige ting var dog den melding, der kom for et øjeblik siden, om, hvorledes hr. Keld Albrechtsen stiller

sig til den dagsorden, som tre partier har foreslået.

Det, der står i den, er, at vi fastslår, at for Folketinget er hovedformålet at sikre muligheden for udvidelsen med Central- og Østeuropa, herunder de baltiske lande, og det siger hr. Keld Albrechtsen nej til. Det er ikke et spørgsmål om, hvad der er hovedformålet for nogle andre, men om, hvad der er hovedformålet for Folketinget.

Dermed mener jeg, at hr. Keld Albrechtsen har dementeret det, han sagde tidligere, nemlig at han gik ind for udvidelsen. Det er helt klart, at det ønsker Enhedslisten ikke, og det bliver demonstreret, når Enhedslisten stemmer imod denne dagsorden.

Lad mig så sige om det andet punkt i dagsordenen, at der omtales forhandlingerne mellem regeringen og de forskellige politiske partier. Jeg vil ikke acceptere, at man antyder, at der kun forhandles med SF, Venstre og De Konservative. Alle partier har indtil dette øjeblik fået den samme behandling, og det håber jeg hr. Keld Albrechtsen vil indse.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Et kort svar til hr. Ove Fich: Det er korrekt, at der i dagsordensforslaget fra regeringspartierne omtales, at der har været holdt møder med alle partier. Det har hr. Ove Fich ret i. Men det, jeg siger at Enhedslisten ikke kan acceptere, er, at denne dagsorden i realiteten godkender, at regeringen nu går videre med en fremgangsmåde, som bygger på, at den ikke offentliggør sit udspil, men laver et papir på lukkede møder sammen med Venstre, De Konservative og SF.

Regeringen har mulighed for at lade være med at gøre, som jeg siger her, men vores problem er, at dette dagsordensforslag godkender en sådan fremgangsmåde, hvis det er regeringens plan. Hvis det ikke er regeringens plan, vil jeg foreslå, at man fremsætter et dagsordensforslag, der klart siger, at man vil forhandle åbent med alle Folketingets partier og lægge sit eget udspil frem til åben debat. Så er det en anden sag, vil jeg sige til hr. Ove Fich.

Med hensyn til det første punkt i regeringens dagsordensforslag vil jeg sige, at det jo ikke er rigtigt, når hr. Ove Fich siger, at der står, at Folketinget fastslår, at for Folketinget er hovedformålet med regeringskonferencen at sikre udvidelsen. Hr. Ove Fich har glemt, at de to ord »for Folketinget« ikke står der. Der står i dagsordensforslaget, at hovedformålet er udvidelsen.

Men det er ikke hovedformålet. Det er notorisk forkert, for, som det også fremgår af Refleksionsgruppens rapport, som vi netop har modtaget i engelsk udgave, er hovedformålet for flertallet at gennemføre en lang række institutionsændringer, stemmeregler, flytning af politisamarbejdet fra søjle 3 til søjle 1 osv., alt sammen flere unionsskridt, men ikke udvidelsen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 8 af Ove Fich (S), Elisabeth Arnold (RV) og Peter Duetoft (CD) (se foran) vedtoges med 104 stemmer (S, V, KF, SF, RV og CD) mod 13 (FP, EL og DF).

Hermed var følgende forslag bortfaldet:

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 7 af Keld Albrechtsen (EL).

Forslag om motiveret dagsorden nr. D 9 af Annette Just (FP).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 64: Forslag til lov om ændring af lov om valg til menighedsråd.

Af kirkeministeren (Birte Weiss).
(Fremsat 8/11 95).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at vi er gået over til næste sag på dagsordenen, og der skal være ro i salen.

Hanne Andersen (S):

Det lovforslag, vi her har til behandling, drejer sig om nogle ændringer og justeringer til loven om valg til menighedsråd.

Da vi sidst havde loven til behandling, var hovedsigtet, at valg til menighedsråd skulle